

SOZIOLOGIA

Agurtzane MITXEL XIMENEZ

*FAMILIA ETA HAUR ESKOLAREN
ARTEKO HARREMANAK:
KOMUNIKAZIOA HIZPIDE /
RELACIÓN ENTRE FAMILIA Y
ESCUELA INFANTIL;
COMUNICACIÓN*

TFG/GBL 2014

Facultad de Ciencias Humanas y Sociales
Giza eta Gizarte Zientzien Fakultatea

**Grado en Maestro de Educación Infantil/
Haur Hezkuntzako Irakasleen Gradua**

Haur Hezkuntzako Irakasleen Gradua
Grado en Maestro en Educación Infantil

Gradu Bukaerako Lana
Trabajo Fin de Grado

**FAMILIA ETA HAUR ESKOLAREN ARTEKO
HARREMANAK; KOMUNIKAZIOA HIZPIDE /
RELACION FAMILIA ESCUELA INFANTIL;
COMUNICACION**

Agurtzane MITXEL XIMENEZ

GIZA ETA GIZARTE ZIENTZIEN FAKULTATEA
FACULTAD DE CIENCIAS HUMANAS Y SOCIALES

NAFARROAKO UNIBERTSITATE PUBLIKOA
UNIVERSIDAD PÚBLICA DE NAVARRA

Ikaslea / Estudiante

Agurtzane MITXEL XIMENEZ

Izenburua / Título

Familia eta Haur Eskolaren arteko harremanak; komunikazioa hizpide / Relación entre familia y Escuela Infantil; Comunicación

Gradu / Grado

Haur Hezkuntzako Irakasleen Gradua / Grado en Maestro en Educación Infantil

Ikastegia / Centro

Giza eta Gizarte Zientzien Fakultatea / Facultad de Ciencias Humanas y Sociales
Nafarroako Unibertsitate Publikoa / Universidad Pública de Navarra

Zuzendaria / Director-a

Olatz MUÑOZ ARRIETA

Saila / Departamento

Soziologia / Sociología

Ikasturte akademikoa / Curso académico

2013/2014

Seihilekoa / Semestre

Udaberria / Primavera

Hitzaurrea

2007ko urriaren 29ko 1393/2007 Errege Dekretua, 2010eko 861/2010 Errege Dekretuak aldatuak, Gradu ikasketa ofizialei buruzko bere III. kapitulu hau ezartzen du: “ikasketa horien bukaeran, ikasleek Gradu Amaierako Lan bat egin eta defendatu behar dute [...] Gradu Amaierako Lanak 6 eta 30 kreditu artean edukiko ditu, ikasketa planaren amaieran egin behar da, eta tituluarekin lotutako gaitasunak eskuratu eta ebaluatu behar ditu”.

Nafarroako Unibertsitate Publikoaren Haur Hezkuntzako Irakaslearen Graduak, ANECAk egiaztatutako tituluaren txostenaren arabera, 12 ECTSko edukia dauka. Abenduaren 27ko ECI/3854/2007 Aginduak, Haur Hezkuntzako irakasle lanetan aritzeko gaitzen duten unibertsitateko titulu ofizialak egiaztatzeko baldintzak ezartzen dituenak arautzen du titulu hau; era subsidiarioan, Unibertsitatearen Gobernu Kontseiluak, 2013ko martxoaren 12ko bileran onetsitako Gradu Amaierako Lanen arautegia aplikatzen da.

ECI/3854/2007 Aginduaren arabera, Haur Hezkuntzako Irakaslearen ikasketa-plan guztiak hiru modulutan egituratzen dira: lehena, oinarrizko prestakuntzaz arduratzen da, eduki sozio-psiko-pedagogikoak garatzeko; bigarrena, didaktikoa eta diziplinakoa da, eta diziplinen didaktika biltzen du; azkenik, Practicum daukagu, zeinean graduko ikasleek eskola praktikan lortu behar dituzten gaitasunak deskribatzen baitira. Azken modulu honetan dago Gradu Amaierako Lana, irakaskuntza guztien bidez lortutako gaitasun guztiak islatu behar dituen. Azkenik, ECI/3854/2007 Aginduak ez duenez zehazten gradua lortzeko beharrezkoak diren 240 ECTSak nola banatu behar diren, unibertsitateek ahalmena daukate kreditu kopuru bat zehazteko, aukerako irakasgaiak ezarriz, gehienetan.

Beraz, ECI/3854/2007 Agindua betez, beharrezkoa da ikasleak, Gradu Amaierako Lanean, erakus dezan gaitasunak dituela hiru moduluetan, hots, oinarrizko prestakuntzan, didaktikan eta diziplinan, eta Practicumean, horiek eskatzen baitira Haur Hezkuntzako Irakasle aritzeko gaitzen duten unibertsitateko titulu ofizial guztietan.

Lan honetan, oinarrizko prestakuntzako modulua lanean zehar azaltzen da, izan ere soziologiako lan bat burutu da eta azken batean pedagogiak eta psikologiak soziologiarekin harreman zuzena du. Hasiera batetan, errebisio teorikoan familia ereduez, autonomiaz edo baterako hezkuntzaz aritzen naizenean oinarrizko prestakuntzarekin bat egiten du. Gainera, nire ustez graduan zehar familia eta eskolaren arteko erlazioari behar adina garrantzia eman ez zaion arren, lanean zehar lantzen ditudan hainbat alderdi ikasgaietan landu ditugu, hala nola, lehen aipatu ditudan baterako hezkuntza edo autonomia.

Didaktika eta diziplinako moduluak ikaskuntza-irakaskuntza prozesua ezagutzea ahalbidetu digu, izan ere irakaskuntza eta ikaskuntzaren ikuskera desberdinak ezagutarazi ditu eta ikaskuntza esanguratsua terminoa eta bere garrantzia ezagutarazi digu.

Halaber, Practicum moduluak gainontzeko moduluetan (oinarrizko prestakuntzako modulua eta diziplinako moduluan) landutakoa praktikara eramatea baimendu digu. Gure lana izango dena lehenengo pertsonan ezagutzea ahalbidetu digu eta honekin hurrekin lan egingo dugula ikusteaz gain, gainontzeko irakasle eta eskolako pertsonala eta familiekin lan egingo dugula erakutsi digu. Honi esker ere, Gradu Lan Amaiera aurrera eramateko ideiak eta ekarpenak lortu ditugu.

Azkenik, aukerako moduluak, nire kasuan Pedagogia Terapeutikoko hiru ikasgai eta Gorputz Hezkuntzako bat, aurrerantzean nire lana izango den horretan ezagutza psikologiko zein pedagogikoak sakontzeko aukera eskaini dit.

Beste alde batetik, ECI/3854/2007 Aginduak ezartzen du, Gradua amaitzerako, ikasleek gaztelaniazko C1 maila eskuratuta behar dutela. Horregatik, hizkuntza gaitasun hau erakusteko, hizkuntza honetan idatziko dira. "La importancia de los tiempos", "Hábitos de autonomía personal", "Cada persona somos diferentes. Atención a la diversidad", "La coeducación" y "El papel de la persona adulta". Hauetaz gain, elkarrizketen emaitzen analisiaren atalean gurasoek esandako hainbat gauza literalean azaltzen direnez, gazteleraz aurkitzen dira, baita hainbat autoreen edo adituen zitak ere. Baita hurrengo atalean aipatzen den laburpen derrigorrezkoa ere.

Laburpena

Lan honetan familia eta eskolaren arteko harremanen inguruko behaketa bat egiten da. Honekin batera, hauen arteko komunikazioa egokia izan dadin erabilgarri suerta daitezken estrategiak beha daitezke. Maiz familia askok beren haurren hezkuntza eskolaren esku uzten dute, kontutan izan gabe gurasoek duten garrantzia erabatekoa dela. Gauzak horrela, guraso zein eskolaren arteko komunikazio argia, gardena eta koordinatua beharrezkotzat jotzen da. Bestalde, familia eta eskolaren arteko erlazioari lotuta, maiz gurasoek eta irakasleek haurrak autonomoak izatea bilatzen dute, baina hori lortzeko modua ez da berdina. Horregatik, adin hauetan hain garrantzitsua den autonomiari parada berezia eskaini zaio lan honetan. Gainera, garai hauetan, baterako hezkuntza edo koedukazioaz hitz egiten da, baina errealitatean gurasoek eta hezkuntza taldeek askotan ez dute gaia behar bezala jorratzen eta neurri batean, Haur Eskola eta gurasoen arteko harreman falta baten ondorioa izan daiteke. Beraz, ondoren azaltzen den lanean, familia eta eskolaren arteko erlazioa, autonomia eta baterako hezkuntza lantzen dira.

Hitz gakoak: familia; eskola; erlazioa; hezkidetzeta, autonomia.

Resumen

En este trabajo se realiza una revisión sobre la relación entre familia y escuela. Para que la comunicación sea adecuada pueden observarse diferentes estrategias. A menudo muchas familias dejan la educación de sus hijas e hijos en manos de la escuela, sin darse cuenta de la importancia que ellos tienen. Por ello, es imprescindible que esa comunicación sea clara, transparente y coordinada. Además, en ocasiones las familias y el profesorado procuran que las niñas y niños sean autónomos pero la forma de hacerlo no es la misma. Por ello, hay que dedicarle una especial atención a la autonomía. En este trabajo también se habla de la coeducación, en la realidad, muchas familias y equipos educativos no tratan el tema con la importancia que este merece. Por ello, en el trabajo que se expone a continuación, se trabajan la relación entre familia y escuela, autonomía y la coeducación.

Palabras Clave: familia; escuela; relación; coeducación; autonomía.

Abstract

This paper is a survey of the relationship between the school and families.

In addition, it shall look into strategies that may be useful in order to achieve the desired communication.

It is often the case that families leave the education of their children entirely up to the school, without bearing in mind that the role of parents in education is of utmost importance.

Therefore, a clear, accountable and coordinated communication process between parents and school is a necessity.

Besides, the usual aim for both parents and schools is that children develop their autonomy, but they often do this in different ways.

Co-education has become a ubiquitous concept these days. However, in reality, parents and education teams often do not work on this issue as it requires.

Therefore, the relationship between families and the school, children's autonomy and co-education shall be addressed in the following pages.

Keywords: family, school; relationship; co-educación; autonomy.

Aurkibidea

Aurrekariak	1
1. Errebisio teorikoa	3
1.1. Haur baten jaiotza	3
1.2. Sozializazioa haurtzaroan	4
1.3. Eskolan familiek parte hartzearen garrantzia	6
1.4. Familia ereduak	8
1.5. Komunikatzeko estrategiak	10
1.5.1. Komunikazioaren helburuak	11
1.5.2. Komunikazioa errazten eta zailtzen duten elementuak	11
1.5.3. Ahozko eta ez ahozko komunikazioa	14
1.6. Pikler: Komunikazioa autonomia lantzeko orduan	16
1.6.1. Testuinguru historikoa	16
1.6.2. Jarduera autonomoaren balorea	18
1.6.3. Mugimendu autonomoaren garrantzia lehenengo urtean	19
1.6.4. La importancia de los tiempos	21
1.6.5. Hábitos de autonomía personal	22
1.7. Cada persona somos diferente. Atención a la diversidad	28
1.8. La coeducación	29
1.9. El papel de la persona adulta	31
1.10. Familien parte hartzea hezkuntza zentroetan	32
1.11. Parte hartzeko era desberdinak	33
1.11.1. Familiarizazio prozesua	33
1.11.2. Bakarkako elkarrizketak	34
1.11.3. Taldeko elkarrizketak	34
1.11.4. Eskolako bilerak	35
1.11.5. Eskolako jardueretan parte hartzea	35
1.11.6. Gurasoen elkarrekin. APYMAK	36
1.11.7. Gurasoen eskola	37
1.11.8. Sarrera eta irteera orduak	37
1.11.9. Egunerokoa	37
1.11.10. Teknologia berrien bidezko harremana	38
1.12. Familiekin sexismoa lantzearen garrantzia	38
1.13. Familiekin autonomia lantzearen garrantzia	39
1.14. Hezitzaileen arteko erlazioa	40
2. Gelan gurasoekin harremanak hobetzeko proposamenaren diseinua	42
2.1. Sarrera: Garatu den ikerketa kualitatiboaren aurkezpena	42
2.2. Objetivo	43
2.3. Elkarrizketa bidezko ikerketaren oinarriak	43
2.3.1. Elkarrizketaren helburuaren inguruan	43
2.3.2. Lan eremuaren inguruan	44
2.3.3. Elkarrizketatuen perfila	44
2.4. Elkarrizketen emaitzen analisia	46
2.4.1. Analiaren metodoa	46
2.4.2. Haurra Haur Eskolara eramateari buruz	46
2.4.3. Lehen egunak Haur Eskolan	47

2.4.4. Haur Eskolarekin Erlazioa	48
2.4.5. Familia eskola erlazioaren inguruan	49
2.4.6. Generoa eta jostailuak	50
2.4.7. Haurrak bere gorputzarekin jolasean	51
2.4.8. Haur Eskolako materialak	51
2.4.9. Autonomia eta komunikazioa	52
2.4.10. Begirada orokor bat	53
Ondorioak eta etorkizunerako proposamenak eta galderak	55
Erreferentziak	67

AURREKARIAK

Haur Hezkuntzarako eskubidea eta ondorioz Haur Eskola batera joatekoaren ideia ez litzateke familia guztietan berdin antzeman behar. Pertsona bakoitza desberdina den heinean familia bakoitza ere desberdina da, eta hortaz, bere haurren hezkuntzari dagokionez familia bakoitzaren beharrak desberdinak dira.

Hainbat ikerketek haurren hezkuntza arrakastarentzat gurasoen parte hartzea ezinbestekoa dela erakutsi dute. Arrakasta familien formakuntza, kultura eta maila ekonomikoaren arabera era batekoa edo bestekoa izanen da. Gauzak horrela, arrakasta soilik populazio zehatz bati zuzentzen zaio. Egoera honen aurrean, hainbat familia gizarte bazterketara zigortu ahal dituen zirkulu honekin apurtu beharra dago.

Zirkulu hau apurtzeak Haur Hezkuntza familia guztiei eskaintzea suposatzen du.

Haur txikitxo hauek beren bizitzaren lehenengo urte hauetan bizitzen dituzten esperientzia eta erlazioen hedakuntzan, haurren pertsonalitatearen eraikuntzan eta beren garapenean duten garrantzia kontutan izanda, gurasoak eta Haur Eskola lehenengo mailako giza eta hezkuntza agenteak bihurtzen dira. Hau guztiagatik, beharrezkoa suertatzen da familia eta eskolaren arteko erlazioa eta parte hartzea suztatzea. Ez da ahaztu behar biok helburu komuna dutela, haurren hezkuntza eta ongizatea.

Haurren hezkuntzan familiek pisu handia dute, instituzio hau norbanakoaren formakuntzaz arduratzen den lehen erakundea da eta eskolak hau osatzen du, honen adibide da ondorengo idazleak familiaren inguruan dioena:

"La familia es una institución primaria de relación entre seres humanos, tan antigua como la cultura, con implicaciones (...) sobre todo educativas." (Pérez de Guzmán, 2002, 205)

Kontutan izan behar da ere, gizarteak aurrera egin duen heinean, eskolak hainbat aldaketa prozesu bizi eta bere egin dituela.

"La escuela, al igual que la familia, se ha ido adaptando a los vaivenes sociales y a las diferentes exigencias y funciones que la sociedad le ha ido encomendando a lo largo de la historia." (Pérez de Guzmán, 2002, 207)

Gradu amaierako lan gisa gai hau "*Familia eta eskolaren arteko harreman eta komunikazio egokia lortzea*" hautatzearen zergatia ondorengo da: Nafarroako Unibertsitate Publikoan lau urte ikasten eta hausnartzen eman ostean, familiek eskoletan edo Haur Eskoletan betetzen duten paperaren inguruan kontzientzia zabaldu behar delakoan nago.

Burututako ikasketetan, ikasten ari garen gure etorkizuneko lanbiderako, hain zuzen ere, irakasle lanerako, gurasoekin jokatzeko moduaren inguruko pautak faltan bota ditut. Nire ustez hurrekin lan egiteko prestatzen zaigun arren, gure lanbidean hain garrantzitsuak diren guraso edo familiekin lan egiteko apenas prestatzen zaigu.

Gainera, gurasoekin lan egitea batzuetan oso aberatsa eta aberasgarria bada ere, beste batzuetan oso lan zaila eta korapilatsua bilakatzen da.

1. ERREBISIO TEORIKOA

1.1. Haur baten jaiotza

"Toda persona que se ocupa de la educación de un niño tiene derecho a comunicarse con el resto de las personas que cuidan de dicho niño." (Forest y García, 2006,61-62)

Haur baten jaiotzaren aurrean, bere inguruan gaudenei, ama, aita, eskola, senideak, suposatzen digun ardura eta erantzukizun handiaz gutxitan gara kontziente. Une honetatik aurrera ezer ez dela berdina izango eta egiten dugun guztia era batean edo bestean haurtxoarengan eragina izango duela jakin behar dugu. Gauzak horrela, ematen dugun pauso bakoitza, haurrengandik gertuago edo urrunago egotea suposa dezake.

Horrela ba, bere inguruko mundua erabatekoa edo bestekoa izatea ahalbidetuko duena haurren inguruan pertsona bakoitzak hartzen duen jarrera izango da. Horregatik asko zaindu behar dugu gure jarrera eta ez dugu ahaztu behar gu helduok haurren erreferenteak garela.

Hezkuntza prozesua, egunez egun askeagoak diren pertsonak egiten jarraitzea helburu duena bezala ulertuz gero, hezten duen pertsonaren jarrera hezten dituen hurrekiko irekia, baikorra, malgua, enpatikoa, errespetukoa eta helburu hau bideratzera (erantzutera) zuzenduta egon behar duela ulertuko dugu.

Garaietan zehar hezkuntza eta haurren zainketa inguruko guztiak aldaketa esanguratsuak esperimintatu ditu eta horrexegatik, gauza guztietan bezala, egunen egun gaian jantzi beharra dago.

1. Irudia. Haur baten jaiotzak ardura dakar berarekin

1.2. Sozializazioa haurtzaroan

Behar fisiologikoez gain (elikatzea, atsedena, higiena eta babes beharra), haurrek beste behar batzuk dituzte, hala nola, afektiboak, emozionalak, intelektualak eta sozialak. Gainerako beharretan bezala, helduek behar horiek asetzeari gain, gizarte ohiturak eta ohitura afektiboak sortzen eta hartzen gidatu behar dituzte. Izan ere, gizarte ohiturek eta ohitura afektiboek emozioa hartzen laguntzen diote haurrari.

Gizakia izaki soziala da eta ezaugarri hori bizitzako lehendabiziko hilabeteetan azaltzen da, honako hau sozializazioa edo gizarteratze prozesuan bideratzen delarik.

Taldean bizi eta antolatuko ez bagina, ez genuke espezie bereko kideekin harremanik eduki behar. Baina gu, gizakiok elkarrekin bizi gara, eta lehen aipatu bezala, izaki sozialak gara.

Haurren garapenean pertsona desberdinek parte hartzen dute, izan ere, haurren garapena bitarteko sozial eta kulturak dituen prozesua da. Pertsona hauek guztiek elkarri eragiten diete eta elkarrekin parte hartzen dute. Haurrarekin bizi eta denbora pasatzen duten pertsonak erreferentzia izango dira. prozesu horri sozializazioa esaten zaio eta bizitza osoan zehar irauten du. Garrantzitsua da, azpimarratzea gizarteratzea ez dela adin zehatz batean bukatzen eta bizitza osoan irauten duela. Hala ere, haurtzaroan askoz ere biziagoa izaten da. Ez da ahaztu behar, etapa honetan nor bere buruarekin eta gainerakoekin modu egokian bizitzea ahalbidetzen duten osagai guztiak jasotzen direla, hala nola, ezagutzak, trebetasunak, arauak, e.a.

Haurrak lehen hilabete eta lehen urteetan, bere bizi-behar guztiak asetzeko pertsona heldu baten beharra du. Harreman honen bidez, sozializazio prozesua garatuko da. Honek bere nortasuna lantzen eta pertsona gisa gero eta autonomoago izaten utziko dio.

Bizitzako lehen urteetatik ohitura pertsonalak eta elkarbizitzakoak bultzatu behar dira. Modu berean, haurren eta helduen artean eta haurrarekin harreman duten

heldu guztien artean giro osasungarri, estimulagarri eta aberatsa sustatu behar da.

Familia pertsonentzako lehenengo bizi taldea eta erreferentziazko taldea da. Haurraren lehenengo erreferente afektiboak ama, aita edo berarekin bizi den pertsonak izango dira. Hauek haurraren lehenengo eskariei erantzungo diete. Txikitxoak lehenengo eredu, jarraibide eta arauak familiaren ingurunearen barruan izanen ditu.

Bowlby-ren (1969) teoriko psikoanalisten iritziz lehendabiziko harreman afektiboak garrantzia handia du geroko egokitzapenean.

Haurtxoak gizartera egokitzeko edo gizartean orientatzeko aurretiko etapa garatu behar du. Etapa honi atxikimendua deitzen zaio. Esan beharra dago, atxikimenduaren bidez, haurrak, bere espezieko kide jakin batzueganako lotura afektiboak ezartzen dituela.

Prat eta Del Rio (2004) diotenez, Lotura horiek haurrak atxikimendu-irudia deitzen zaien pertsonekin ezartzen ditu. Atxikimendu-irudiak haurrari segurtasun emozionala ematen dioten pertsonak dira. Haurrak beti pertsona horrengana joko du eta are gehiago egoera berri baten aurrean nola jokatu ez dakienean.

Haurra hazten den heinean, gizarteratzearen aldeko jokabideak areagotzen dira, gehien bat, haurrak enpatia gaitasunak eta aurreikusteko gaitasunak garatzen dituelako eta sozializazio esperientziak pilatzen dituelako.

Prat eta Del Rioren (2004) ustez Autore askok diotenez, esperientzia berriak alde zuzeneko ereduarekin lotuta daude: Intimitatea, konpromisoa eta abar haurtzaroko atxikimendu harremanetan finkatzen eta ikasten dira. Bikote harremanetan esaterako, intimitatea eta konpromisoa oinarritzko elementuak dira.

Gainera, ez da harrizkoa. Hazteari eta sozializazioari dagokionez, kultura desberdinetako gurasoek era desberdinean jokatzea. Bizitza testuingurua eta garapenari eta hezkuntzari buruzko irizpideak hain desberdinak izanda, logikoa da gurasoak seme alabekin dituzten jokabideak ere kultura batean eta besteetan desberdinak izatea.

Azken urteotan, Eskolak edo Haur Eskolak ere sozializaziorako elementu gisa garrantzia handia hartu du. Haurrak gero eta lehenago hasten dira Haur Eskolan eta ondorioz lehen familiena bakarrik zen heziketaren zati bat, gaur egun, bi esparru horiek partekatzen pasa da. Eskolak ere, ohitura osasungarriak eskuratzeko funtsezko lana beteko du, esate baterako, jaten ikastea, higiene arauak barneratzea, erlazionatzen ikastea, elkarbanatzen ikastea, eta abar.

Idoyagaren (2007) arabera, haurrak garapen integrala edo globala eta egokia izan dezan, biek printzipio berdinekin jardutea komeni da eta horretarako elkarrekin jarduteko eta lan egiteko kanalak ezartzea.

2.Irudia. Gizakia izaki soziala da

1.3. Eskolan familiek parte hartzearen garrantzia

Familiak hurrek beren eskura duten lehen agente sozializatzailea da eta beren garapenean ordezkazina den pieza da. Arrazoi honengatik, familiek haurren hezkuntzan eta garapenean presente egon behar dute eta horretarako beharrezkoa da eskolarekin kontaktua eta harremana izatea:

Autore betek honakoa baieztatzen du: "El hijo es un ser vivo, dinámico, que constituye una unidad y el colegio interviene complementariamente, no para descargar de la responsabilidad a los padres, sino para ayudarles en unas tareas que sobrepasan las posibilidades de la familia en una sociedad compleja". (De Gregorio, 1990,23)

Beraz, hezkuntzaz aritzen garenean, hau osatzen duten elementu garrantzitsuenetako bat ezin da aipatu gabe utzi: Familiak.

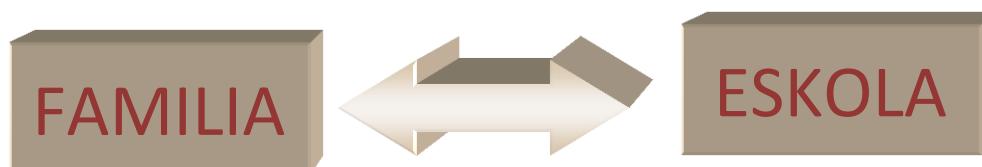
Familiak eta eskola lehen mailako eragileak izateak, bien arteko komunikazio ona egotea beharrezkoa egiten du. Gainera, Eskola edo Haur Eskola eta familiaren hezkuntza praktikarekin koherentzia eta koordinazioa bilatzen da. Eskola eta familiaren arteko erlazioa estua, gertua eta errespetuzkoa izateak ustez baina garrantzia handiagoa du.

Eskola eta familien arteko harremana oso desberdina izan daiteke eta horregatik, hau egokia izan dadin, parada berezia eskaini behar zaio.

"Muchos son los elementos que hacen que el contexto escolar y familiar sean muy diferentes: la misión que cumplen, los objetivos que se plantean, el tipo de relaciones que se establecen en su interior y las normas que rigen las interacciones." (Romero, 1995, 110)

Familia-eskola erlazio hau, osagarriak baina desberdinak diren bi mundu gerturatzeko balio behar izango du: Garapen integrala eta haurren zorientasuna.

Honen arabera, garrantzi handikoa da familia-eskola erlazioa noranzko biko ardatzaren bidez bideratua izatea, hau da, helburua haurren hezkuntza praktika hobetzea denean, informazioak, ekarpenak, iritziak eta aholkuak hezkuntza taldeak familiei egingo dizkie eta alderantziz. Biok eskaintzen duten informazioek garrantzia berbera dute, batenak ez du bestearena baino garrantzia gehiago. Lehen aipatu bezala, informazioaren aldetik garrantzitsuena, bion artean elkartrukatzea eta osatzea baita.

3.Irudia. Familia eta eskolaren arteko ezinbesteko erlazioa.

Haur Hezkuntzako eskola batetan familien parte hartzeak duen garrantzia ikusita, etorkizuneko profesional bezala, hezkuntza-ekintzaren kalitatezko eta bermearen elementu bezala aintzat hartu behar da.

Familia-eskola erlazio on batek honako prozesuei aukera ematen die:

- Haurren inguruko ezagutza handiagoa izatea eta informazio gehiago jasotzea.
- Jokabide eta irizpide adostuak ezartzea.
- Haurrekin esku-hartzeko eredu desberdinak eskaintzea.
- Familiei eskolaren hezkuntza funtzioa ezagutaraztea eta familiei bere hezitzaile funtzioaren garrantziaz jabetze-araztea.
- Eskolan zein etxean bizi izandako esperientziak eta bizipenak kontutan hartzea elkarren osagarri izateko.

1.4. Familia ereduak

Jarraian ageri den informazioa (<http://www.argia.com/argia-astekaria/1944/familia-ereduak-bikotean-bakarka-umeekin-edo-gabe>) (2014/04/6an kontsultatuta) eta (<http://www.aldarte.org/comun/imagenes/documentos/familia%20ereduak%20eta%20gizarte%20aldaketak.pdf>) (2014/04/8an kontsultatuta) web orrietatik ateratako informazioa da. Erreferentzia gehiago erabili badira, momentuan zehazten da zein iturri erabili diren.

Familia bakoitza desberdina da eta haien artean ez dute zerikusirik, ezta urteetan zehar ezagutu izan dugun familia tradizionalarekin.

Gure mendebaldeko gizartean, familia eredu sozial desberdinak egoteaz gain, gainera, familia batek eredu horietako batzuen ezaugarriren bat izan ditzake. Honek guztiak aniztasuna dakar. Ondoren hainbat familia eredu aurki daitezke:

- Familia Konplexuak:

Kasu hauetan, familian gune bat baino gehiago bereizten dira. Etxerik ez duten bikoteak dira; Batzuetan gurasoekin etxea konpartitzen dute edo bikoteaz bereiztean, bikotekidetako bat gurasoen etxera itzultzen da.

- Familia nuklear funtzionala

Familia eredu hau gurasoek eta seme-alabek osatzen dute. Seme alabak biologikoak zein adoptatuak izan daitezke Urtetan, eredu tradizionala izan da. Dena den, aldaketa batzuk egon dira, lehen gurasoak ezkondata zeuden eta seme alabak biologikoak izan ohi ziren. Gaur egun berriz bikote asko ez daude ezkondata edo izatezko bikoteak dira eta seme alabak biologikoak zein adoptatuak izaten dira, baita aurreko bikotearena.

- Guraso bakarreko familiak

Guraso bakarra eta honen seme-alabek osatutako familia. Alargunak, bereizi diren bikoteak, ezkongaiak...

- LAT (Living-Apart-Together)

Etxe ezberdinetan bizi diren bikoteak baina bikote iraunkorra osatzen dutena osatzen dute. Seme alabak etxeetan txandaka ibili ohi dira.

- Seme-alabarik gabeko guneak

Bikote askok seme-alabarik ez izatea erabakitzen du. Beste bikote batzuek erabaki hori hartzen ez duten arren, arrazoi desberdinak direla eta ezinezkoa zaie haurrik izatea.

- Pertsona bakarreko guneak

Ezkongabeak. Maiz, uste baino gehiagoetan, bakardadea aukeratzen da.

Carmen Alborch-ek (1999) dio bakarrik bizitzeko aukera gaur egun posiblea dela independentzia ekonomikoagatik, sexu harremanetan izandako aldaketengatik, eta pertsonen arteko harremanetako malgutasunari esker.

- Familia berreraikiak

Ezkonduak edo ezkongabeko bikoteak osatuta. Gutxienez, bikotekide batek, aldez aurretik izandako beste harreman batetan seme-alabaren bat izan zuen. Aita, ama, amaordea, aitaordea, anaia, anaiordeak... familia partaideak dira.

- Adopzio-familiak

Adoptatzaileak gurasoak dira eta adoptatua haurra edo haurrak. Gurasoekiko lotura genetikorik ez dagoen arren, haurrak ekartzeko nahia handia izaten da. Batzuetan ere, haur bat adoptatua izan daiteke eta bestea biologikoa.

- Harrera-familiak

Familia hauek haurrak behin behinekoz edo era iraunkorren babesten dituzte. Bitartean guraso biologikoak gainbegiratuak izan ohi dira. Harrera iraun bitartean, haien arazoak konpontzen aritzen dira. Famili hauek maiz, seme alaba biologikoak dituzte ere.

- Familia homoparentalak:

Sexu bereko pertsonen osatua. Familia mota hau onartzeko gizarteak oraindik lan asko dauka egiteke, baina aurrerapauso garrantzitsuak eman dira.

- Ugalketa lagundua eta laguntza teknikoak:

Batzuetan familia monoparentalak izaten dira edo haurrak beren kabuz izateko arazoak dituzten familiak, horregatik intseminazioa, edo in vitro ernalketa erabiltzen dute. Alokairuzko umetokiak hainbat hiriburuetan ere erabiltzen dira.

- Etorrinen familia aniztasuna

Azken urteetako migrazio mugimenduek asko aldarazi dute familien konfigurazioa. Askotan gurasoetako bakarra etorri da bizimodu hobearen bila... Pertsona hauek kultura eta ohiturak desberdinak dituzte maiz. Rodríguez-ek (2008) azaltzen duen moduan, gurasoen migrazioak seme-alaben hezkuntza aldatzen du, familien partaideen arteko harremanak baldintzatuz.

1.5. Komunikatzeko estrategiak

Komunikazioa informazioa transmititzearen jarduera da. Latinezko *communis* hitzetik dator, eta etimologiaren aldetik «partekatu» esan nahi du.

Pertsonen arteko ezinbesteko ekintza da: pertsona izateko eta gizartean bizi ahal izateko. (<http://eu.wikipedia.org/wiki/Komunikazio>) (2014/03/17an kontsultatuta)

"Gizakien ahalmen eksklusiboa izan arren, komunikazioa bere harreman indibidualak zein kolektiboak garatzeko eta bideratzeko beharrezkoa duen tresna kognitiboa eta azaltzailea da: Kognitiboa da mundua ulertzeko balio diolako eta azaltzailea da ulertu duen munduari buruzko diskurtsoa eraikitzeke balio diolako." (Basterretxea, 2002,64)

Hizkuntza gizarte tresna da batez ere eta gizarte interakzioetan sortzen da. Bestetik, keinuak ere giza komunikazioaren osagai garrantzitsuak dira.

1.5.1. Komunikazioaren helburuak

(<http://xanvilar.com/objetivos-de-la-comunicacion/>) (2014/03/23an kontsultatuta) web orriaren esanetan komunikazioak hiru helburu nagusi ditu:

- Informazio zehatza transmititzea (informatzea)
- Atentzioa eta interesa piztea (konbentzitu)
- Erreferentzia izaten jarraitzen saiatzea (oroitaraztea)

Ondoren komunikazioaren helburu bakoitza zehazten da:

- Informatzea: Zerbaiten berri ematea da, ezaugarriak, zergatia, erabilera...
- Konbentzitzea: Bestea konbentzitzen saiatzea litzateke, horretarako argudioez baliatzea eta hauek ongi erabiltzen jakitea beharrezkoa da.
- Oroitaraztea: Aurretik komunikatu den hori oroitarazten da, bestearen buruan presente egotea bilatuz.

Hiru helburuek garrantzia berbera dute eta normalean orden bera jarraitzen dute. Lehenik eta behin zerbaiten inguruan informatzen da, ondoren informatu den horretaz konbentzitzen saiatzen da eta azkenik ez ahazteko, oroitarazi egiten da.

1.5.2. Komunikazioa errazten eta zailtzen duten elementuak

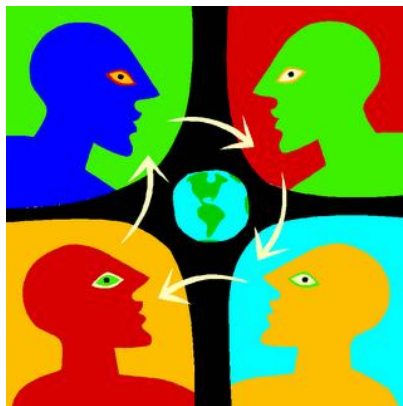
(<http://www.encyclopediasalud.com/categorias/psicologia/articulos/la-comunicacion-factores-que-la-favorecen-y-factores-que-la-obstaculizan>)

(2014/04/11an kontsultatuta)

Ferran Salmurrik (1990) dioenaren arabera, pertsonen arteko komunikazioaz hitz egitean pertsonen gaitasunak eta jarrerak kontutan izan behar dira.

- Alde batetik komunikazioaren erraztatzaileak aurkitzen dira:
 - Leku eta momentu aproposa aukeratzea.
 - Egoera animiko emozional positiboak izatea.
 - Entzuteko jarrera aktiboa izatea.
 - Empatia erakustea.
 - Berriazko galderak egitea.
 - Gainontzeko pertsoneri iritzia eskatzea eta kontutan hartzea.
 - Nahiak eta sentimenduak lehengo pertsonan adieraztea.
 - Mezu koherenteak eta sendoak luzatzea.
 - Besteek egiten dituzte kritikak onartzea.
 - Erabiltzen den informazioa positiboak izatea.
 - Komunikatzen ari direnek komunikazio kode berbera erabiltzea.
 - Burutzen dien behaketak zehatzak izatea.
 - Elkarrizketaren edukia beste pertsonaren aukerei egokitzea.
 - Sentimenduak adieraztea.
- Bestetik komunikazioa zailtzen duten elementuak daude:
 - Bilatzen diren helburuak kontrajarriak izatea.
 - Komunikazioa momentu eta leku desaproposean burutzea.
 - Atentzioa, ulermena eta mezuen oroitzapena aztoratzen duten egoera emozionalak bizitzea.
 - Salaketak, mehatxuak eta eskaerak erabiltzea.
 - Aurpegiratze moduko galderak burutzea.

- Hainbat motatako adierazpenak erabiltzea, hala nola: “Egin beharko zenuke...”
- Mezuen sendotasun eza, inkoherentzia eta ezegonkortasuna ematea.
- Elkarrizketak moztea edo etetea.
- Pertsonak etiketatzea.
- Orokortzeak erabiltzea “beti edo inoiz”.
- Eskatu gabeko aholkuak ematea.
- Solaskidearen mezuak epaitzea.
- Mezu garrantzitsuak baztertzea edo alde batan uztea.
- Zehaztasun gutxiko zehaztapenen erabiltzea.
- Pertsonalitatearen diagnostikoak egitea
- Arreta ez jartzea eta ez entzutea.

4.Irudia. Gaitasunen eta jarrerren garrantzia komunikazioan

1.5.3. Ahozko eta ez ahozko komunikazioa

(<http://www.profesorenlinea.cl/castellano/ComunicacionVerbalYNoVerbal.htm>).

(2014/03/16an kontsultatuta) web orritik hartutako informazioa.

- Ahozko komunikazioa:

Ahozko komunikazioa bi era desberdinetan gauza daiteke: Hitz eginez edo idatziz.

Gainera ahozko komunikazioari dagokionez, era desberdinak topa daitezke: Esate baterako, oihuak, txistu egitea, negarra, barreak... egoera animiko desberdinak erakusten dute eta komunikazioaren era primarioak dira.

Ahozko komunikazioaren era garatuena lengoi artikulatua da, hau da, besteekin komunikatzeko silabak, hitzak eta esaldiak sortzen dituzten soinu egituratuak erabiltzea.

Komunikatzeko era idatziak ere oso desberdinak dira (ideogramak, hieroglifikoak, alfabetoak, graffitiak, eta abar). Idatzizko mezuak ongi interpretatu ahal izateko beharrezkoa da igorlea eta hartzaileak kodea ulertzea eta ezagutzea. Azken batean, biok kode berdina erabiltzea beharrezkoa da.

- Hitzik gabeko komunikazioa:

Egunez egun ez ahozko komunikazioaren sistemek garrantzia gehiago hartzen dute.

Norbaitekin hitz egitean, soilik informazio apur bat bere hitzetatik jasotzen dugu. Gainontzeko informazio guztia, ikertzaileen arabera % 60 edo 70a hitzik gabeko lengoiaren bidez igortzen da, hau da, soinuen, keinuen, gorputz mugimenduen eta abarren bidez.

Ahozko komunikazioaz esaten denaz aparte arreta handia jarri behar zaio hitzik gabeko komunikazioari. Izan ere bi hauek askotan kontrajartzen dira.

- Hitzik gabeko komunikazioaren ezaugarriak:

- Ahoko komunikazioarekin erlazioa gordetzen du, elkarrekin erabili ohi dira.

- Askotan komunikazio prozesuaren erregulatuak gisa erabiltzen da, mezuaren esanahia zabaltzeaz edo txikitzeaz arduratzen da.
- Kulturen arabera aldaketan antzematen dira.
- Hitzik gabeko sistemen artean honakoak daude:
 - Gorputz lengoia: Gure keinuak, mugimenduak, ahots tonua, gure arropa, usaina, e.a. besteekin komunikatzeko orduan garrantzia dute.
 - Lengoi ikonikoa: Morse kodea, kode unibertsalak (zeinu hizkuntza, Braille, Morse, sirenak), kode semiunibertsalak (musua, dolu zeinuak), e.a.

Familia eta eskolaren arteko interakzioak aprobetxatzea beharrezkoa da. Pérez de Guzmanen (2002) arabera, era honetan, hauen bidez irakasleak ikaslea gehiago ezagutzeko eta behar duen laguntza eskaini ahal izateko. gainera, jakite pedagogikoan aurrerapauso handia da.

Irakaslea familiekin topaketak mesedetzeko komunikatuak ona izatea beharrezkoa da. Hona hemen, bilerak emankorrak izateko eta familien parte hartzea bilatzeko hainbat jarraibide:

Aurretik aipatu den eguneroko harremanetan igortzen den ahozko informazioaz aparte, eta elkarrizketaz eta bilerez aparte, familiei informazioa helarazteko beste bide batzuk daude.

Kontutan izan behar da tarte bakoitzari parada berezia eskaini behar zaiola eta informazioa tartekatzeko modu guztiei duen garrantzia eman behar zaiola. Guztiak egokiak eta baliagarriak dira. Hauek guztiak, Haur Eskolan baliabide hobezinak bezala ikusten dira.

- Gelako informazio panelak, bertan gurasoek bazkariaren, loaren eta esfinterren kontrola aurkitzen dute, baita ohar informatiboak ere. Era honetan ere, informazioa erregistratuz gauza asko ez ahaztea lortzen da, zenbat alditan egin duten kaka, zer eta nola jan duten... Haur asko

direnez, informazioa erregistratzen ez bada informazio guztia oroitzea zaila suertatzen da.

- Taldearen egunerokoa, bertan, lanaldiaren jardueren garapena laburbiltzen da. Gela bakoitzeko kortxoan aurkitzen da eta familiek egunero kontsulta dezakete. Era honetan, etxean eskolan landutakoaren jarraipena eman daiteke.
- Panel tematikoak, pasabidetan, sarreran eta espazio komunetan kokatzen dira. Bertan, azalpen laburrak dituzten argazkien bidez eskolaren bizitzaren inguruko informazioa eskaintzen da. Ohiturak, tailerrak, proposamenak, txangoak... Gurasoei asko gustatzeaz aparte, haurrei beren argazkiak ikustea asko gustatzen zaie.
- Zirkularrak, izaera orokorreko idatziko informazio da, eskolaz kanpoko jarduera baten komunikazioa, ordutegi baten aldaketa, bilera baten da... Hauek paperean banatu, kortxoan jarri edo emailen bidez bidali daitezke.
- Idatziko txostenak, haurren gaitasunen ebaluazio bat burutzen da. Ikasturte amaieran egiten dira eta hezitzaileentzat azken bileran lagungarri izateko baliabide bezala aurkezten da.

1.6. Pikler: Komunikazioa autonomia lantzeko orduan

"Respetar los tiempos de maduración del desarrollo de los instrumentos del hacer y del entender, de la lenta, plena, extravagante, lúcida y cambiante aparición de las capacidades infantiles es una medida de sabiduría dialógica y cultural". (Emmi Pikler, citada por Hoyuelos y Cabanillas, 1996)

1.6.1. Testuinguru historikoa

Emmi Pikler 1902an jaio zen. Vienan pediatria ikasi ostean bere lana Budapesten gauzatu zuen.

1946an umezurztegi bat zuzentzeko mandatua jaso zuen, izan ere II Mundu gudaren ondorioz, ume asko umezurtz geratu ziren. Urteetan zehar burututako hainbat ikerketek, erreferente afektiborik gabe hezten ziren haurrak arazoak

izaten zituztela erakusten zuten. Honen adibidea instituzio publikoetan ematen zen, hala nola, “Sindrome de Hospitalismoa” delakoa.

Hori guztia ikusita, Emmi Piklerrek egoera aldatzea proposatu zuen eta haurrak instituzio hauetan egon arren hezteko eta hazteko aukera eskaintzea erabaki zuen. Lekua edo espazioa ez zen arazoa bilakatu behar, edo behintzat irtenbidea bila zitekeen.

Horrela, 1970ean Piklerrek sortutako Lóczy institutua haurren garapena hobetzeko hezkuntza eta ikerkuntza zentroa bilakatu zen.

Lehenik eta behin, helduei haurrak behatzen irakasten zitzaien, era honetan haurren gaitasunetan konfiantza izaten erakutsiz. Gainera, haiekin batera haurren jarduerak aberatsagoak izan zitezten materialen eta emozioen baldintzen inguruan hausnarketak egiten zituzten, beti ere haurren jolasean eta ekintzetan era zuzenean parte hartu gabe.

Haur bakoitzaren elikatze eta atsedean edo loaren erritmoak aztertzen zituzten eta fardela aldaketa, janzte, elikatze eta higiene momentuak lasaiak eta erlazio momenturako aproposak izatea bultzatzen zuten, beti ere haurren erreakzioei parada eskainiz eta beren parte hartzea bilatuz.

Emmi Piklerren eta bere laguntzaileen ikerkuntzen aurkikuntza esanguratsuenetako bat, haurraren garapenean laguntzen duten ingurunearen baldintzek adieraztea izan da.

Baldintza hauen artean, oinarritzko ideiak batzuk aipatzen dira. Hauek gurasoak eta hezitzaileak haurrak garatzen diren ingurunearen antolaketari dagokionez orientatzeko baliogarriak izanen dira: Hala nola, helduaren jarrera, espazioa, manipulatzeko objektuak eta arropa.

Helduak haurraren eguneroko zainketetan eginkizun zuzena betetzen du eta haurraren jardueretan berriz zeharkako eginkizuna. Emmi Piklerrek burututako hazkuntza eredia, ondorengo aspektuetan laburbildu daiteke.

- Gizaki erabilgarri gisa aurkeztea, haurraren beharrak asetzeko gai dena.
- Behaketa lantzea (haurra, espazioa, materiala... behatzea).

Bestalde, heldua garapen faktore gisa, haurren garapena ahalbidetzen duten faktoreak behatu behar ditu.

Gainera, helduak mugimendu askeak bultzatu behar ditu, hau da, hurrak heldua imitatzen duen arren, helduak ez dizkio hurrari mugimenduak egiten erakusten. Hau era aproposan burutzeko ingurunea behar bezala antolatu behar da.

Honi guztiari lotuta, helduak ez du inoiz haurra bere kabuz lortu ez duen postura batean jarriko. Hurrak behar duen denbora erabiliz eta horretarako prest dagoenean postura desberdinak bere kabuz ezagutzen joango da.

5. Irudia. 1982ko urtarrilak 9- 1984ko ekainak 6

1.6.2. Jarduera autonomoaren balorea

"Todo ser humano y muy especialmente los niños y las niñas, necesitan vivencias concretas que le demuestren que es atendido y que se le da importancia. Es así como crece un sentimiento de confianza que se convierte en la base para desarrollar la autonomía y para tener ganas de descubrir el mundo." (Wild y Arranz, 2011,126)

Piklerren pentsamenduaren oinarri teoriko batzuk haurrekiko errespetua eta konfiantza dira, haurra jaiotzetik beren eboluzioaren parte aktiboa den pertsona bezala kontsideratzen da.

Emmi Piklerrek haurrengan konfiantza osoa du, bere sortzetiko eta gizarteko gaitasunean. Garapen autonomoaren gaitasunean sinesten du, beti ere beren ekimena errespetatuz.

Pikler eta bere jarraitzaileen ustez, haurra bere kabuz zerbait egitean, interesa jartzen du, gaitasunak lantzen ditu eta ezagutza sendoagoak burutzen ditu.

Honen ustez, inoren ebazpenak eta helduaren parte hartzerik gabe, bere kabuz mugitzen eta ibiltzen ikasten duen haurra gehiegi babesten den haur horrek baino ezagutza sendoagoak jasotzen ditu.

Piklerrek helduaren parte hartze jarrera ekiditen du. Helduaren papera haurraren ondoan egotea da eta soilik haurrak behar duenean laguntza eskaini behar du. Helduaren gehiegizko parte hartzea haurra pasiboa izatea eragiten duelakoan dago.

Haurrei askatasun osoz mugitzea eskaintzea aholkatzen du, horretarako behar adina espazioa proposatu behar da eta espazio hau ongi hornituta egon behar du. Gainera, haurrek mugitzeko arropa eroso beharko dute. Askotan haurrei laguntza eskaini ordez, mugimendua eragozten duen arropa jartzen zaie.

1.6.3. Mugimendu autonomoaren garrantzia lehenengo urtean.

Haurrentzat mugimenduen askatasunaren esanahia “aukerak” dira. Bere garapenaren fase bakoitzean bere posturak eta mugimenduak esperimentatzeko, aurkitzeko, hobetzeko eta bizitzeko aukerak. Horregatik, haurrak bere mugimenduetara egokitutako espazioa, arropa eroso, lurzoru sendoa eta motibagarriak diren jostailuak behar ditu .

Bizkarraldeko posturaren ondoren, heldua haurraren posturan eragin gabe, lehenengo birak, jiroak, e.a. azalduko dira, beti ere haurra buruz behera egonda bere jarrera menderatzean. Geroago, beste etapak etorriko dira, esate baterako, arrastaka aritzea, katuka ibiltzea, esertzea, belauneko egotetik altxatzea edo zutitzea eta abar. Era honetan, jokoaren bidez eta esperientzia berrien bidez bere gorputza eta bere mugimenduak ezagutuko ditu.

6.Irudia. Haurrentzat mugimenduen askatasunaren esanahia “aukerak” dira

Gainera, motrizitate honen bidez, jarduera autonomoa gauzatzen da eta honek pertsonalitatearen egitura laguntzen du.

Piklerrek (1984) dioenez, haurrak jarrera berriak aurkitzen eta ezagutzen dituen heinean, segurtasunez eta mugimendu kontrolatu baten bidez aurreko jarrerara itzultzea ahalbidetzen dio. Lehendik ezagutzen zuen postura honetan, postura berria asimilatu arte, era erlaxatuan jarduten egon daiteke. Beraz, honi erreparatzen bazaio, haurrak ez du helduaren laguntzaren beharrik, behar duena zera da, heldua errespetu osoz bere ondoan egotea.

Jarduera autonomoan oinarritutako mugimendu askea, haurrari bere gaitasunen aurkikuntzan laguntzen dio.

7. Irudia. Haurrak lehendik ezagutzen zuen posturatik abiatuz postura berria asimilatzen du

Irakasle askok horrela uste duen arren, Piklerren arabera helduak parte ez hartzeak ez zuen uztea edo interes ezarekin zerikusirik, kontrakoa baizik. Honek, erlazio sendoa suposatzen du eta honi lotuta ahozko eta ez ahozko komunikazioaren laguntza azaltzen da, begiradak, keinuak, eta abar.

Wild eta Arranzen (2011) arabera, ahozko komunikazioak haurrarekin dugun erlazioan garrantzia handia du. Helduak egiten duen guztia haurrari ahoz azaldu behar zaio. Bestalde helduak, haurra edo helduaren keinuari hitza jartzen dio, horrela elkarrekin burutzen ari diren prozesuari hitza jartzen dio, haurrari eskatzen dion horri, haurra egiten ari den horri eta abar. Egoera horretatik abiatuta, haurrari komunikazioarekiko interesa pizten zaio eta adierazteko tartea eskaintzen zaio. Gainera, prozesu guztian zehar, momentu oro helduarengatik errespetatua eta baloratua sentitzen da.

Helduak ez du era zuzenean haurraren jardueran parte hartzen, alde batetik ez distraitzeko eta bestetik bere kabuz egin ditzaken gauzetan ez laguntzeko eta berak esperimintatu ahal izateko. Beraz, helduak soilik jarduerak zeharka estimulatzeko, horretarako baliabideak behar bezala ezarri eta egokituz.

Hau guztia aurrera eramateko haurrarekin lotura sendoak izatea beharrezkoa suertatzen da. Gainera, eskaintzen zaion segurtasuna haurraren interesetatik sortutako segurtasuna izanda hauekiko lotura sendoarazten du.

Oso garrantzitsua da haurraren ingurunea aberastea eta egokitzea. Hau egiterako orduan haurren garapena eta gustuak kontutan izan behar dira.

Haurra eta helduaren arteko elkarrekintzetan komunikazio aberatsa erabili behar da, hau da gorputz adierazpenaz, keinuz, hitzaz, begiradaz... baliatu behar gara.

Wild eta Arranzek (2011) diotenez, pertsona bakoitza desberdina garen heinean, haur bakoitza desberdina dela kontutan izan behar dugu eta honi lotuta haur bakoitzaren erritmoa errespetatu behar da.

Beraz, haurrak esperimintatzeko gogoia izateko, lehenik eta behin segurtasuna sentitzea beharrezkoa da.

Piklerren praktika pedagogikoaren arabera, hau guztia behatzean, bi ikuspuntu desberdinetatik egin beharko genuke: Batetik helduaren ikuspuntutik eta bestetik haurraren ikuspuntutik. Izan ere, momentu horretan haurra ez da soilik jolasten ari, momentu horretan, jolasteaz aparte momentua bera bizitzen du eta dagoen horretan guztiz inplikatu egiten da.

Konparaketak alde batera utziz eta aurretik aipatu bezala erritmoak errespetatuz, behaketaren bidez, haurraren eboluzioa beha daitezke.

1.6.4. La importancia de los tiempos

En los primeros años de vida, la orientación temporal está determinada por las necesidades biológicas de alimentación, higiene y descanso, teniendo una gran influencia en la estabilidad psíquica de las niñas y niños.

Las niñas y niños necesitan tiempo para la acción, para la relación, para descubrirse a sí mismos y a los demás, para situarse en el mundo y ordenar así su

Agurtzane Mitxel Ximenez

realidad. Sin embargo, cada niño y niña tiene sus propios ritmos de maduración, desarrollo y aprendizaje y en consecuencia, los tiempos para cada cual serán diferentes.

Por ello es importante que en casa y en la Escuela Infantil tratemos de ser respetuosas con esos ritmos y en la medida que sea posible, ofrezcamos los tiempos que se requieran en cada momento de la jornada.

1.6.5. Hábitos de autonomía personal

A la hora de hablar de niñas y niños y autonomía, es importante no olvidar la formación de buenos hábitos que desde pequeños se han de ir adquiriendo.

Los hábitos son actividades que a base de repetirse se convierten en actividades automatizadas. Normalmente, estas actividades se encaminan a satisfacer sus necesidades básicas (higiene, alimentación, sueño, vestido, utilización de objetos cotidianos, etcétera). El hábito hasta ser automatizado necesita mayor atención y concentración por parte del niño y la niña, ya que es un acto complejo del que hay que dominar cada elemento por medio del ejercicio.

Dependiendo de la edad, el niño o la niña adquirirán unos hábitos u otros. Por ello, es tan importante la comunicación entre la familia y la educadora. Las dos partes, familia y educadora han de considerar qué hábitos debe adquirir cada niño en cada momento, crear un clima apropiado en el aula y en casa para hacerlo y trabajarlos en todo momento y durante la realización de cualquier actividad.

Es importante que las niñas y niños conozcan las rutinas cotidianas, sepan reconocer y después, nombrar las partes que la integran, sus secuencias, para dotar de contenido estos procedimientos ritualizados. Así, se sienten más competentes en su proceso de aprendizaje, motivados en la realización de tareas de forma autónoma.

Así, al hacer las cosas en un mismo orden y con cierta frecuencia, las niñas y niños se adaptan fácilmente.

Gallego (1998) entiende por rutina el hábito de hacer algo de forma sistemática y continua, a lo largo de la jornada y en el transcurso de los días. Estas rutinas permiten a los niños fijar secuencias y ritmos de hacer que les otorgan seguridad y confianza en si mismos y les permiten percibir pautas de estructuración en la organización temporal.

Por otro lado, según Zabalza (1987) las rutinas se basan en la repetición de actividades y ritmos en la organización espacio-temporal de la clase, desempeñando importantes funciones en la configuración del contexto educativo.

- La higiene

Las actividades de higiene, en el Primer Ciclo de Educación Infantil, tienen una gran importancia para los niños y niñas, pues a través de ellas reciben una atención personalizada por parte de la persona adulta. Según Ódena (1991) las actividades de higiene son momentos privilegiados de contacto físico individual entre el adulto y el niño, y en ello la persona adulta tiene en sus manos el cuerpo del niño y, por lo tanto, buena parte de su intimidad.

Estas actividades son muy adecuadas para estimular el lenguaje gestual y el oral, así como para aprender vocabulario sobre distintos objetos y su manejo (pañal, toallita, limpiar, peine, agua, jabón, etcétera). Contribuyen al conocimiento del propio cuerpo, para lo cual, es útil un espejo donde puedan verse reflejados mientras se les cambia el pañal, se lavan la cara., etc. Independientemente del uso del espejo, en estos momentos de higiene no debemos olvidar la importancia del contacto visual e interacción entre la persona adulta y la niña o el niño .

Además, los hábitos de higiene estimulan el tacto a través del agua, la esponja, el jabón, el pañal limpio o sucio. De la misma forma se estimula el oído, al oír caer el agua o al oír hablar a la educadora. No se deben olvidar las sensaciones olfativas que también son estimuladas al oler la colonia o el jabón. Por ello la importancia de cuidar el espacio y el ambiente en estos momentos.

Las actividades de cuidado personal del propio cuerpo se inician a partir del lavado de manos hasta el aseo completo. El orden en el que suele darse es el siguiente: manos, cara, dientes y nariz. Este orden es orientativo y totalmente variable.

A medida que se realizan estas actividades, los niños y las niñas alcanzan distintas capacidades:

Por un lado, identifican el momento en el que deben realizar las acciones (los dientes los limpiamos después de comer, nos secamos las manos después de lavarlas, etc.)

También comprenden el porqué de la necesidad de realizar acciones de higiene personal (para oler bien, para tener el culo limpio y no tenerlo irritado, etcétera).

Poco a poco, a medida que van realizando las actividades, las realizan de manera más autónoma. Al principio somos nosotras quien abrimos e grifo, o les ofrecemos la toalla aunque más tarde son ellos quienes lo abren y cogen la toalla de la estantería.

Es importante el hecho de que muestren interés por participar en las diferentes actividades, para ello es fundamental el papel de la persona adulta. Esta tiene que preparar el espacio de forma atractiva para que este invite a los pequeños y quieran acercarse y participar en él.

De esta manera y muchas veces de forma inconsciente se trabajan determinadas destrezas motrices (abrir un grifo, enjabonarse las manos...).

Además, así se consigue un cierto control del propio cuerpo (sacar aire por la nariz para sonarse los mocos, colocar el cepillo de dientes de manera adecuada para poder cepillarlos...).

- La alimentación

Según Vázquez y Pérez (2012), en los primeros meses de vida de los niños y niñas, las situaciones de alimentación se desarrollan cada tres o cuatro horas, y por tanto, adquieren un papel muy importante alrededor del cual se estructura toda la actividad en la escuela.

Es importante diferenciar los siguientes términos: Por un lado, saciar el hambre, es un hecho biológico y por otro lado, alimentarse, se trata de un hecho social.

Para el ser humano alimentarse es algo más que nutrirse. A partir de la comida se pueden obtener relaciones con los demás. La comida es un momento importante para la relación individual y directa con cada niño y niña.

Dado que el hábito de comer implica no sólo saciar una necesidad biológica, supone:

- La satisfacción de una necesidad biológica.
- La realización de relaciones interactivas.
- La adquisición de hábitos personales, sociales y culturales.
- La realización de diversos aprendizajes relacionados con la autonomía, el desarrollo personal y social.

La educadora debe conocer y poner en práctica las normas higiénicas y las pautas dietéticas a cada niño y niña.

Es importante crear un ambiente adecuado y bien preparado para el momento de la comida, buscando la participación directa del niño o niña, como por ejemplo ayudando a poner la mesa, repartiendo los platos y cubiertos, recogiendo la mesa o sirviéndose la comida con el cazo.

La comida es una actividad esencialmente afectiva, por lo que hay que cuidar cada momento.

Es importante, temporizar los hábitos según cada niña o niño. No se ha de exigir que avance por encima de sus posibilidades motrices o cognitivas.

Además, no debemos coartar al niño o la niña para que de esta manera, puedan llevar a cabo experiencias cada vez más autónomas.

Es bueno procurar un gesto individual para cada niño y niña y aunque nos parezca difícil, concienciándonos de la importancia que esto tiene es posible llevarlo a cabo.

Se debe evitar que la comida se convierta en una amenaza o en una angustia. Nunca hay que obligarle a comer.

Siempre se debe valorar cada pequeño esfuerzo, reforzándolo con una alabanza pública, una palabra, una mirada...

Normalmente la evolución en los hábitos de alimentación no se da de un día para otro, hay que darles tiempo a los pequeños, pero sobre todo, este momento tiene que ser un momento tranquilo, relajado y agradable.

- El sueño

Los niños y niñas necesitan periodos donde se suspenda el tiempo de actividad para que el sistema nervioso recupere el desgaste de energía efectuado durante la jornada. Cuanto más pequeños son, más necesidad tienen de descansar y de recuperar su bienestar físico y psíquico.

Es necesario enseñarles a diferenciar el día de la noche, y además, crear una rutina previa a la hora de dormir que le de seguridad y confianza.

Como cada niño y niña es distinto, también se comportan de diferente forma respecto al sueño, establecen su propio ritmo y costumbres los cuales han de ser respetados en la medida de lo posible

Las niñas y niños deben estar bajo vigilancia a la hora del sueño y el ambiente para el descanso debe ser tranquilo y acogedor.

- Tal y como se ha dicho anteriormente la comunicación entre escuela y familia es fundamental. La educadora tiene que informarse, a través de la familia, de las costumbres que tiene cada niño o niña a la hora de dormir para no establecer demasiados cambios de ritmo entre el hogar y la Escuela.

- El vestido

Tanto en el día a día en casa como a la hora de entrada y salida de la escuela o como en las de higiene y descanso, hay muchas situaciones en las que las niñas y niños deben quitarse o ponerse las prendas de vestir. A menudo, cuando son menores de un año, esas tareas las realiza la persona adulta, pero, poco a poco,

puede ir colaborando en estas actividades dado que le ayuda a mejorar ciertos aspectos: El dominio de su esquema corporal, las habilidades motrices finas, la orientación espacial y el deseo de crecer y hacer las cosas de forma autónoma.

La hora de vestirse es otro momento de comunicación con la persona adulta, de desarrollo de ciertas habilidades motrices y de estímulo del gusto estético.

Las niñas y niños deben ir participando todo lo posible y de modo paulatino según sus posibilidades. Así, al inicio necesitarán ayuda tanto para vestirse como para desvestirse y poco a poco, aprenderán a quitarse la ropa para finalmente conseguir vestirse sin ayuda.

Es importante ponerles ropa que les facilite la tarea, zapatillas con velcro, evitar los cinturones y tirantes...

Si la persona adulta es capaz de darles el tiempo que necesitan para practicar sus destrezas y habilidades las niñas y niños lograrán mejorar en sus hábitos de vestido y desvestido.

- El orden

En el día a día, todos los días se realizan diversas actividades relacionadas con el orden:

A diario, tras quitarnos los abrigos y chaquetas debemos colocarlos en las perchas. Así como nos encanta jugar con todos los juguetes que tenemos, luego, después de haber jugado, hay que recoger los juguetes. A diario también abrimos miles de puertas y grifos que luego hay que cerrar.

Estas actividades desarrollan el sentido de la responsabilidad, el respeto por las demás personas y los objetos compartidos y el conocimiento del entorno.

Existen diferentes trucos para poder trabajar y fomentar en los niños y niñas el hábito del orden:

Es importante, ofrecer una imagen inicial del lugar ordenada a los niños y niñas antes de empezar las actividades de cada día. Los juguetes deben estar en su sitio y el espacio debe estar recogido.

Es conveniente estructurar y organizar los materiales de forma sencilla. Ponerlos a su altura en un armario con cubetas transparentes para que así puedan ver lo que hay dentro de cada cubeta. También etiquetar o señalar los armarios o contenedores de objetos con marcas que favorezcan el trabajo de clasificar a la hora de recoger o sino poner una fotografía de el material que hay dentro en cada cubeta o armario.

Se deben establecer normas claras y que no sean excesivas, para que esta forma las entendamos todos.

1.7. Cada persona somos diferente. Atención a la diversidad

Atender y potenciar la individualidad de cada niño y niña supone aceptar la diversidad en la realidad de las familias.

La sociedad es cada vez más diversa, tal y como hemos visto antes y la tipología familiar es asimismo más variada: En nuestra sociedad hay personas de diferentes procedencias, capacidades, experiencias, ideas, religiones, grupos sociales, costumbres o culturas... La sociedad occidental en estas décadas ha experimentado una acumulación de cambios en las actitudes, valores y prácticas.

Por ello, a la hora de trabajar conjuntamente, familia y escuela tiene que tener en cuenta las características generales de cada individuo, (estilo cognitivo, ritmo de aprendizaje, intereses, motivaciones...) la diferencia de capacidades (altas, limitaciones en la capacidad física, psíquica, sensorial...) y las diferencias sociales (desarrollo en entornos sociales desfavorecidos, pertenencia a minorías étnicas...).

Conforme dice Zabalza (1996), debemos tener en cuenta que la diversidad es un elemento con valor enriquecedor. Este proceso de integración se convierte en un resorte magnífico para abrir el camino de la innovación educativa, pues rompe con el modelo habitual de trabajo en las escuelas y obliga al profesorado a reflexionar sobre cosas que, de otra manera, pasarían desapercibidas.

Según Bolívar (2006), las escuelas, especialmente aquellas que se encuentran en contextos de desventaja, aisladas de las familias y de las comunidades a las que pertenecen no pueden trabajar eficazmente.

Todas las niñas y niños son diferentes, y no debemos olvidar que tienen derecho a pensar, sentir, expresarse,... de forma diferente.

Es importante el respetar el ritmo de cada niña y niño, y por supuesto olvidarnos de hacer comparaciones entre unos y otros. En el tratamiento de la diversidad, como siempre, es importante la comunicación entre familia y escuela. La escuela tiene un papel fundamental.

“El objetivo central de la escuela es promover y conseguir el aprendizaje de sus alumnos, éstos van a la escuela para aprender; en consecuencia, cuántos más alumnos aprendan en esta escuela, mayor calidad tendrá; a su vez, cuánto más aprendan todos y cada uno de estos alumnos, más eficaz será.” (Muntaner, 2000, 79)

Se trata de conseguir que toda la ciudadanía alcance el máximo desarrollo posible de todas sus capacidades, individuales y sociales, intelectuales, culturales y emocionales para lo que necesitan recibir una educación conciliando la calidad de la educación con la equidad de su reparto, es decir, adaptada a sus necesidades.

8.Irudia. La diversidad es un elemento con valor enriquecedor

1.8. La coeducación

Uno de los grandes objetivos del actual sistema educativo, LOE-2006, consiste en “promover la igualdad entre ambos sexos” (LOE, 2006). Teniendo en cuenta que, el aprendizaje de los estereotipos sexuales comienza a producirse desde muy

temprana edad, somos conscientes de que debe trabajarse desde la Educación Infantil.

"La coeducación, es un método educativo que parte del principio de la igualdad entre sexos y la no discriminación por razón de sexo. Coeducar significa no establecer relaciones de dominio que supediten un sexo a otro, sino incorporar en igualdad de condiciones las realidades y la historia de las mujeres y de los hombres para educar en la igualdad desde la diferencia".
(<http://es.wikipedia.org/wiki/Coeducaci%C3%B3n>)(2014/04/20an kontsultatuta).

Es imprescindible plantear la intervención desde una perspectiva coeducativa, con la intención de poder incidir en valores igualitarios desde los primeros años de vida de los niños y niñas.

Según Staseen Berger y Tompson (1997), de esta manera, se debería educar en la igualdad desde la diferencia y riqueza que cada persona aporta por ser lo que es, prestando una especial atención a la aceptación del propio sexo, al conocimiento del otro y la enriquecedora convivencia de ambos.

La igualdad de todas las personas, independientemente de su sexo, es uno de los valores fundamentales de nuestra sociedad. Un valor que hay que ir cultivando día a día y en el que hay que educar, muy especialmente, desde las edades más tempranas. Debemos educar para que los niños y las niñas, sin prejuicio alguno, se sientan bien siendo lo que quieren ser. El fomento de esta igualdad entre las niñas y niños supone ir eliminando los estereotipos, costumbres y roles discriminatorios que, desgraciadamente, todavía persisten en muchas de las actividades de la vida diaria. Mencionado en la página web (<http://www.juntadeandalucia.es/institutodelamujer/index.php/coeducacion>) (2014/05/1ean kontsultatuta)

Es importante incidir, en que no se den desigualdades por el hecho de ser niño o niña.

Hay que promover el educar en la igualdad y utilizar materiales sin connotaciones sexistas y que rompan con estereotipos en los roles (reparto de juguetes, comportamientos asociados a niñas y niños...

Conforme dice Moreno (1993), las Instituciones pueden actuar como impulsoras de proyectos coeducativos o como organizadoras de los mismos.

Por todo ello. en la compleja y apasionante tarea de formar a la sociedad del futuro, las familias y el sistema educativo no pueden ignorar la obligación de transmitir valores de igualdad y no discriminación entre ambos sexos. Recopilado de la página web (http://www.oei.es/genero/documentos/niveles/Educacion_Infantil/Coeducacion_en_EInfantil.pdf) (2014/04/27an kotsultatuta)

9.Irudia. Se debe educar en igualdad

1.9. El papel de la persona adulta

A través de las personas adultas, el niño y la niña capta multitud de valores, actitudes, normas... que influyen poderosamente en su forma de ser y de actuar. Las personas adultas son importantes por ser mediadoras entre el mundo natural-cultural y las niñas y niños.

En este punto nos referimos al rol de todas las personas que les rodean tanto en casa (madre, padre, abuelo, abuela) como en la escuela (auxiliares de comedor, educadoras, personal limpieza,...) que comparten espacios y momentos con los niños y niñas.

Debemos tener en cuenta que somos un referente para ellos y que a menudo imitan lo que ven en nosotras. Por ello debemos cuidar al detalle cada gesto, cada palabra...

Agurtzane Mitxel Ximenez

1.10. Familien parte hartzea hezkuntza zentroetan

Eskolan familien parte hartzea gurasoek, beren hurren hazkuntza hezitzaileekin batera bizi ahal izateko egin ohi duten eskaera bat da. Parte hartzea errealia izateko, eskolak familia bakoitzak bere tokia aurkitzeko beharrezko ubideak sortu behar ditu.

Kontutan hartu behar da guraso guztiek ez dutela era berean parte hartu nahi eta guztiek ere ezin dutela era berdinean parte hartu.

Eskolak dibertsitate hau bildu behar du eta familiek parte har dezaten eta elkarrekin lan egiteko ubide guztiak beren eskura jarri behar ditu.

Familia bakoitzak eskolarekin duen harremana banakakoa eta pertsonala da. Hau da, familia bakoitzak hezitzaileekin eta orokorrean eskolako pertsonalarekin lotura berezi bat eratzen du.

Aipatutako erlazioa era zuzenean hurrengan eta beren garapenarengan eragina duenez, hau ere zaindu beharreko beste alor bat da.

Bi sistemek, eskola eta familia, haurren hazkuntza pertsonala bilatuz, ideiak, irizpideak eta baloreak bateratu behar dituzte. Askotan lan zaila ematen duen arren, familiek eta eskolak bat egiten dute, haur bakoitzak banaka eta sozialki garatu ahal izateko leku bat izan behar dutela pentsatzean.

Parte hartzea errazteko bideak bilatu behar dira eta horregatik, lehenik eta behin familiei, informazio argia, erraza eta erraz iristen zaiena erabiliz informatu behar zaie.

Informazio zehatza izan behar du, zeinean gurasoek eskolara joatearen eta parte hartzearen garrantzia azpimarratuko den.

10.Irudia. Gurasoek eskolan parte hartzea funtsezkoa da

1.11. Parte hartzeko era desberdinak

Familia eta eskolaren arteko erlazioak nola gauzatuko direnen inguruko ildo komuna eta adostua egoteko, eskolako hezkuntza taldeak bere osotasunean lan egin beharreko alderdi bezala hartu beharko du.

Honako hau familiekin ze motatako jarduerak egiteko orduan erabakiak hartzea suposatuko du, zenbat denbora eskaini bakoitzari, ze nolako materialak eta baliabideak erabili eta abar. Taldeak hartutako erabakiak bakoitzaren rolaren osagarritasunez eta ezberdintasunez azaldu beharko dira. Hau guztia kontutan izanda, honakoa egiten saiatu beharko ginen:

Lehenik eta behin, familiekin lehia ekidin behar da, bere papera ordezkatzeko saiatu gabe eta hauei hau sentiarazi gabe.

Bestalde, argitasunez eta era koordinatuan jardutea garrantzitsua da. Familiei ez zaie eskolako jarduerak inposatu behar eta beren iritziak kontutan hartzea ezinbestekoa da.

Familia Eskolan edo Haur Eskolan parte hartzeko orduan era edo momentu desberdinak topa daitezke, hala nola:

1.11.1. Familiarizazio prozesua

Febre eta Jansá (2011) idazleen arabera, segurtasun afektibodun giroa lortzeko, familiarizazio prozesua bezala ezagutzen dena burutzen da. Momentu honetarako planteatzen dugun helburua honakoa da: Haur Eskola konfiantza, gozamina eta jolasaren aukerak eta erlazioa eskaintzen dien bitarteko erakargarri bezala azalduz eta hurrari bere sentimenduak eta zirrarak adierazteko eremu ziurra eskainiz, gune familiarretik eskolako gunerako pausua ahalik eta haustura amultsu txikiagoan izatea lortzea.

Haur Eskolan hasteak haurraren bizitzan aldaketa handia suposatzen du. Normalean, haurra bere senideen eremutik banatzen den lehen aldia da, non ordurarte leku zehatza betetzen zuen eta komunikatzeko ziurtasuna eta babesa sentitzen zuen. Orain ordea, ezezaguna zaion leku batean hasiko da, haur gehiagorekin eta ezezagunak zaizkion pertsona helduekin.

Orokorrean, leku eta pertsona berri hauek onartzea ez da lan erraza izaten eta normala da garai honetan haurrengan errefusatze jarrerak azaltzea, bai somatikoki (okadak, loaren edo elikatzearen alterazioak...), bai psikologikoak (antsietatea, bertan behera uztearen sentimendua, beldurra...). Sentimendu hauek adierazteko era desberdinak daude, hala nola: negarra, hezitzaileengandik zainduak izatera uko egitea, objektu batera atxikitzea, isolatzea, bere gurasoengatik etengabe galdetzea, etsitzea... Hauek guztiak garai honetan adierazpen arruntak izaten dira, ez da batere arraroa holakoak agertzea. Momentu honetan hezitzailearen papera funtsezkoa edo oinarrizkoa da. Izan ere, bera ere talde berrira egokitu behar da eta horretarako haur bakoitza ezagutu behar du eta besteengandik desberdindu behar, bere gustuak eta nahiak ezagutu behar ditu eta honekin disfrutatzea lortu behar du, ziurtasuna eta konfiantza izatea. Haurren momentu estuenak zaintzea eta susmatzea garrantzitsua da eta haur bakoitza era pertsonalean eta banakakoan zaintzea.

Antolaketari dagokionez berriz, familiarizazio prozesua haur bakoitzaren ezaugarriak kontutan izanda era hoberenean planifikatuta egon behar du: Adina, aurretik Haur Eskola horretara edo beste batera joan den, bere lagunak eta hezkuntza taldea ezagutzen duen...

Haur eskolaren bizitzan eta prozesu honetan hezkuntza taldearen antolaketa eta familien inplikazioa funtsezkoak dira

1.11.2. Bakarkako elkarrizketak

Haur Eskolak familiekin biltzeko duten momentu pribilegiatu bat da. Hau informazioa elkartrukatzeko tarte bikaina da, baita estrategia desberdinen bilaketarako eta hauek komunean jartzeko ere.

1.11.3. Taldeko elkarrizketak (irakasle-familia)

Informazio bilerentzako tarte hezkuntza taldea eta familien harremanetarako momentu aproposa bilakatzen da. Hauek informazio orokorra (metodologia, eskolaren antolaketa...) igortzeko erabiltzen dira eta ez dira haur zehatzetan zentratzen, talde osoaz jarduten da.

Ez dugu ahaztu behar banakako zein taldeko elkarrizketa eta bilerekin lortu nahi diren helburuak lortzeko ondorengo aspektuak kontutan izan beharko direla:

- Non: Lekua eroso eta lasaia izan beharko da, ez da igarotze lekua izango. Aulkiei dagokienez, borobilean jarrita egongo dira, parte hartzera gonbidatuz. Gainera, posible izanez gero, gelak akustika ona eta argi naturala izango du.
- Noiz: Bilerak eta elkarrizketak hezitzaile zein familientzako ordutegi eskuragarrian izango dira. Ordua jartzeko ahalik eta familia gehienek parte hartzea bilatuko da.
- Nola: Momentu bakoitzean interesatzen zaizkigun helburu eta klimak hobestuko dira, era aktiboan entzunez eta informazioa jasoz.

1.11.4. Eskolako bilerak

Noizean behin eta era orokorrean, beste zerbitzu batzuekin parte hartuz, eskolatik interes publikoko deialdiak antolatzen dira:

- Eskolan matrikulatzeko D ereduaren (euskara) inguruko Euskara Zerbitzuaren hitzaldia.
- Pediatria Zerbitzuak eta Haur Eskolak antolatuta, elikaduraren eta gaixotasun komunen inguruko hitzaldia

1.11.5. Eskolako jardueretan parte hartzea

Ikasturtean zehar eskolan hainbat jarduera desberdin planteatzen dira zeinetan gurasoei parte hartzeko gonbitea luzatzen zaien.

Honen helburua, familiak eskolako bizitzaren partaide bihurtzea eta bertako pedagogia ezagutaraztea da.

- Beren seme-alabekin eskolan egun bat pasatzeko aukera izatea.
- Eskolako hainbat Festetan antolatzea eta prestaketan laguntzea (neguko festa, ikasturte amaierakoa...).
- Gelako jarduera berezietan laguntzea (ANAMIrekin antolatutako masai ikastaroa) edo txangoak (etxaldea, kilikiak, museoa...).

- Apurtzen diren jostailuak elkarrekin konpontzeko tarteak bilatzea.
- Eskolak familiekin tailer desberdinak burutzea. txontxongiloak egiteko tailerra, ihauterietako mozorroak egiteko tailerrak edo Olentzero eta Mari Domingik Haur Eskolan banatuko dituzten opariak egiteko tailerrak.
- Etxean erabiltzen ez dituzten material, altzari eta jostailu zaharrak egoera egokian egonez gero biltzea eta hurrek erabiltzeko Haur Eskolara eramatea.
- Familia bakoitzaren lanbideaz edota zaletasunez baliatuz eskolara bisita bat burutzea hau erakutsi eta azalduz (musikariak hurrek erabil dezaten instrumentuak eramanez, suhiltzaileak jantzia jarrita, baserritarrak animaliak eramanez edo medikuak tiritak banatuz...).

1.11.6. Gurasoen elkarteak. APYMAK

APYMAren helburuak ondorengoetan bideratuak egongo dira:

- Familia eta eskola gerturatzea hauen arteko erlazioa erraztuz.
- Ikastetxearen Hezkuntza Proiektuan (IHP) parte hartzea eta zabaltzea.
- Familia guztiei parte hartze bideak eskaintzea.
- Haur Eskolaren proposamen pedagogikoaren hobekuntza iradokizunak aurkeztea.
- Eskolako familientzako hezkuntza jarduera interesgarriak eskaintzea.
- Eskolaren pedagogia ildo jarraituz familien eta hezkuntza taldearen prestakuntzan laguntzea.

Apymak antolatzen dituen jarduerak era askotakoak izan daitezke, hona hemen adibide batzuk:

- Hezkuntza intereseko hitzaldiak antolatzea: Hauek antolatzeko gurasoen artean interesatzen zaizkien gaiak jakiteko galdeketa bat pasa daiteke.
- Haur Hezkuntzarekin erlazionatutako ikastaroak antolatzea.

- Eskolaz kanpoko jardueren antolaketan parte hartzea. Olenztero eta mari Domingi mozorrotzen laguntzea...
- Eskolaren bizitzan parte hartzea, festen programazioetan, txangoetan eta beste jardueretan parte hartuz.

1.11.7. Gurasoen eskola

Gurasoen eskolek jarraitzen duten helburu nagusia, gurasoei bere haurren hezkuntzarako baliagarriak diren baliabideak eskaintzea da. Hainbat helburu zehatzen artean ondorengoak azpimarra daitezke:

- Amatasuna eta aitatasuna gertakari globalak ulertzea. Eginkizun honen eta guraso bezala bere zainketen oreka bilatzea.
- Adin tarte bakoitzaren gutxi gora beherako garapen psikologikoa ezagutzea, baita gure haurren pertzepzioan ditugun faktoreak.
- Hezkuntza eredu desberdinen jokabideen hausnarketak burutzea.

Normalean jarraitzen den metodologia parte hartzailea eta dinamikoa izaten da. Kasu gehienetan, taldea profesionalen esku egon ohi da, hauek psikologian, pedagogian edo gizarte hezkuntza adituak izaten direlarik.

1.11.8. Sarrera eta irteera orduak

Gurasoak haurra ekartzeko edo bere bila etortzeko momentua informazioa elkartrukatzeko momentu paregabea eta berezia bilakatzen da. Gurasoei behar adina denborarekin, presarik gabe etortzea, gomendatzen zaie. Era honetan, posiblea izaten da eguneroko harremana zaintzea eta haurraren inguruko informazio garrantzitsuaz aritzea.

1.11.9. Egunerokoa

Egunez egun, hezitzaileak gelan egindakoa paper batetan islatzen du. Era honetan gurasoek gelan landutakoaren jarraipena egiteko eta haurrekin egindakoa inguruan mintzatzeko aukera izanen dute. Adibide gisa, gelan txanagorritxoren ipuina landu dutela irakurriz gero, etxean horren inguruan mintza daitezke.

1.11.10. Teknologia berrien bidezko harremana

Urteak aurrera egin ahala, gaur egun hainbat eskolek gurasoekin harremanetan jartzeko eta osagarri gisa teknologia berriak erabiltzen dituzte. Honen adibide, hainbat irakasleek ikasturtea hasi aurretik beren burua aurkezteko eta irailan ongi etorria emateko e-posta erabiltzen dute. Eskola batzuek ere bere eskola eta bertako metodologia edo arauak ezagutarazteko bloga dute, eta askotan hauek ere gurasoekin harreman zuzena izateko erabiltzen dira. Emailaz aparte, gaur egun mugikorreko mezuen edo wassaparen bidez gurasoei oharrak bidaltzen dizkiete.

1.12. Familian sexismoa lantzearen garrantzia

Argi dago giza espeziea biologikoki bi sexutan banatuta dagoela, maskulinoan eta femeninoan. Sexu bakoitzak dagozkion ezaugarri biologikoak eta fisikoak ditu. Aipatutako ezaugarri horiek sexu berezitasunak dira.

Dena den, tradizioetan, sinesmenetan, baloreetan... oinarritzen diren ezaugarri bereziak ere daude. ezaugarri hauek kultura bakoitzean desberdinak dira eta genero berezitasunak deritzo.

Gure gizartean, jolasen bidez, neskak eta mutilak dagokien kulturaren arabera nagusitan beteko dituzten rola ikastera bultzatzen dituzte.

Duela hamarkada batzuk mutilak, mugituak, indartsuak, erasokorrak eta lehiakorrak izatea nahiago zuten eta neskak ordea, lasaiak, alaiak eta pasiboak. Pixkanaka hori guztiaren inguruan pentsamendu aldaketak ematen ari diren arren, oraindik asko dago aldatzeko. Izan ere, oraindik bi generoak bereizten dituzten estereotipoak eta rola existitzen dira.

Genero estereotipoei dagokienez, askoren ustez ezaugarri eta jokabide batzuk gizonaentzat egokiak dira eta beste batzuk berriz emakumeentzat egokiak dira.

Prat eta Del Rio (2004) diotenez, genero rolei dagokienez berriz, eguneroko bizitzan izaten diren genero estereotipoen adierazpenak dira. Laburbilduz, estereotipoak aurreikusitako ideiak izanen dira eta rola jokabideak izanen dira.

Sexismoa etxean, eskolan eta gizartean orokorrean landu beharreko alor garrantzitsu bat da. Esan bezala, alor hau esparru guztietan landu behar da, etxean, eskolan, lagunen artean, lanean, komunikabideetan... Gauzak horrela, eskolan familiekin biltzean edo hauekin komunikatzean kontutan hartu beharreko zerbait da.

Izan ere, era ezkutuan bada ere, egunerokotasunean, gure eguneroko bizitzan sexismoan murgilduta gaude eta ohartu gabe haurrak era honetan hezten ditugu ere.

Telebista piztu bezain pronto ohartuko gara iragarki gehienak sexismo puntu bat dutela, autoen iragarkietan gizonak nagusitzen dira eta etxeko iragarkietan eta garbiketara kontuetan berriz, emakumeak. Pelikulek eta telesailek ere hau erakusten digute askotan.

Haurrak txiki txikiak direnetik landu beharreko zerbait da eta gainera kontutan hartu behar da maiz edo gehienetan gauza asko barneratuak ditugula jada eta ohartu barik haurren erreferenteak garen heinean egokiak ez diren portaerak edo jarrerak haurrei transmititzen dizkiegula.

1.13. Familiekin autonomia lantzearen garrantzia

Autonomia lantzerako orduan gurasoek zein hezitzaile edo irakasleek hausnarketa sakon bat egin behar dugu eta horretarako gure eguneroko lanaren behaketa eta hausnarketa egitea beharrezkoa suertatzen da. Ziurrenik barne lanketa hau eginez gero haurrekin dugun erlazionatzeko eran aldaketak emanen ziren.

Gai guztiak lantzea bezala, honetan ere familia eta eskolaren arteko komunikazioak eta elkarlanak garrantzia handia du.

Autonomia lantzerako orduan egin beharreko lehenengo gauza haurrengan errespetuari lehentasuna ematea da. Momentu honetan helduak protagonista izateari uzten dio, haurtzaroari protagonismo hori eskainiz.

Gainera, haurrengaren garapenerako giltza izango diren lotura afektibo zurrak sortzen ditu eta inoren prozesua epaitu gabe ibilbidean laguntzen die.

Bere ikaskuntzak sortzeko gai den haur batetan sinestu beharra dago. Ez dago zalantzarik, haurrek mundua eta inguratzen diena ikertzeko berezko gaitasunak eta gogoak dituzte.

Honetaz jarduteko, oinarritzko printzipioak honakoak dira:

- **Autonomia:** Haurren gaitasunetan sinesteak autonomiaren konkistara garamatza. Haurra bere kabuz bueltatzeko, arrastaka ibiltzeko, zutitzeko... gai da, bere zailtasunak ebazteko gai da...
- **Errespetua:** Haur bakoitzak bere erritmo pertsonala du eta ez dugu erritmo hori aurreratu eta apurtu behar. Inolako epaiketarik egin gabe, haserre, poztasun, gainditze... sentimenduak ezagutu behar dira.
- **Adierazpen komunikazioa:** Heldua haurren erreferentea da eta ondorioz haurrek helduak imitatuz sozializazio erreminta asko barneratzen eta lortzen dituzte. Horregatik, helduak ahozko eta ez ahozko hizkuntzak asko zaindu behar ditu. Haurrekin hitz egiterako orduan, beren altuerara jartzen ahalegindu behar gara, bere begirada bilatzen.... bestalde, parte hartu aurretik adierazi nahi duten hori entzun behar dugu eta beti behar duten denbora eskaini behar zaie.

1.14. Hezitzaileen arteko erlazioa

Bestalde, familiekin dugun erlazioez aparte, eskolako gainontzeko hezitzaileekin harreman estua izatea garrantzitsua da. Hezitzaile bakoitza gela batean dagoen arren, eskolaren funtzionamenduaren inguruko guztia denen artean adostea beharrezkoa da.

Gainera, maiz gelan ditugun hainbat haurrekin ez dakigu nola jokatu edo nola eman behar duten laguntza eta beste irakasle batzuen iritziek laguntza handia eskaini ahal digute. Izan ere, askotan gelan aurkitzen dugun arazo hori beste hezitzaile batzuek bizi izan dute ere.

Eskolan espazio komunak daudenez, ondo zehaztu behar da bakoitzak noiz erabiliko dituen, era horretan era koordinatuan lan egiteko. Hau gauzatzeko

bilerak probestu behar dira, non bakoitzak programatutakoa eta erabili beharreko espazio komunak zehaztuko dituen.

Bestalde, hezitzaile bezala hurrekin dugun harremana zaindu beharra dago. Haur bakoitza ongi ezagutu behar dugu eta bere gustuak eta nahiak ezagutuz besteengandik desberdintzen ikasi behar dugu. Ezinbestekoa da hurrei ziurtasuna eta konfiantza eskaintzea eta horretaz gain, haurren momentu zailak zaindu behar ditugu. Keinua, begirada edo bere ondoan egotea oinarritzakoak dira. Gainera, hurrei beren kabuz egiten eta jarduten utzi behar diegu. Maiz, beren erritmoa errespetatu gabe, aurreratu egiten gara eta guk haiek egin behar zutena egiten dugu. Behar duten denbora eskaintzea garrantzitsua da. Honi lotuta, konparaketak alde batera utzi behar ditugu, askotan esan bezala, bakoitzak gure erritmoa dugu eta.

"Haurren, langileen eta gurasoen arteko erlazio kantitatea eta kalitatea, burutzen diren espazioak eta denborak Haur eskolaren nortasuna eta kalitatea zehazten dute". (Malaguzzi, 1920ko otsailaren 13a)

2. GELAN GURASOEKIN HARREMANAK HOBETZEKO PROPOSAMENAREN DISEINUA

2.1. Sarrera: garatu den ikerketa kualitatiboaren aurkezpena

Praktikoagoa den lanaren bigarren atal honetan, nire graduako eskola praktiken, Haur Eskoletan lanean emandako urteetako esperientziaz eta Gradu Amaierako Lan honetan jasotako hainbat informazio teorikoez baliatu naiz gurasoei elkarrizketa batzuk burutzeko.

Lehenik eta behin elkarrizketa egin aurretik lortu nahi nuena zer zen galdetu nion nire buruari, zein edo zeintzuk ziren ikerketak edo landu nahi dituen gaiak. Behin hori zehaztu ostean galderak eta hauek formulatzeari ekin nion. Ondoren, elkarrizketatuak izanen ziren 4 perfil diferente diseinatu nituen. Jarraian gurasoen artean ikerketa kualitatiboak eskatzen duen 4 tipologia hauetara egokitzen ziren. Egia esan, landutako teoria praktikarekin lotzea oso interesgarria suertatu zait, izan ere, teorian landutako gauza asko elkarrizketetan islatuta azaldu baita.

Eta orain galdera bat besterik ez dut luzatu nahi: Niretzako hain garrantzitsua den familia eta eskolaren arteko erlazioaren inguruko lanean, nola ez burutu elkarrizketa bat familiei eskola ingurunean?

Nire ustez lan honetan haien hitza islatuta agertu behar da, haiek ere hitza dute.

Jimenezek (2008) dio, gizarte aldaketek gero eta eskolatze goiztiarrago bat ekarri dutela eta ondorioz Haur Eskolak haurren familien jarraipen bilakatzen dira, bertan sozializatzen ikasten dutelarik.

Horregatik, bi inguruneek haurren garapen globala bilatzen duten erlazio jarraituak eta iraunkorrak izan behar dituzte.

Haur Hezkuntzako etapan hezkuntzako beste etapetan baina parte hartze eta kolaborazio gehiago antzeman daiteke. Hau ikusita, lehen ikasturte hauetan gurasoei beren haurren eskoletan parte hartzearen garrantziaz kontzientziatu behar zaie. Garreta (2008) eta Perez de Guzman (2002) idazleen arabera, parte

hartzeko ohiturak hezkuntzako lehen etapetan hasiz gero, gainontzeko eskolatzean errazago kontserbatzen dira.

2.2. Objetivo

Tal y como he hecho hincapié a lo largo de este trabajo las familias son un pilar fundamental en el proceso educativo de sus hijas e hijos, por ello la importancia de crear una estrecha relación y comunicación entre familia y escuela.

Para conseguir un acercamiento entre estos dos agentes es necesario llevar a cabo un plan de actuación.

La mejor manera de conseguir una consecución de una comunicación entre familia y escuela, es contrastar la teoría con la idea, sensaciones y experiencias de las propias familias.

2.3. Elkarrizketa bidezko ikerketaren oinarriak

Oraingoan, Uharteko Haur Eskolan egindako elkarrizketen emaitzen analisia aztertuko dut. Aipatu beharra dut, ikerketa gidatutako hipotesiak egin aurretik, ikergaiaren inguruan idatzia zegoena irakurtzea beharrezkoa izan dela. Hots, Jauristik (2003) dioen bezala, ikerketaren helburuak zehaztu ondoren, ikertu nahi dugun gaiari buruz idatzita dauden liburu, artikulua, txosten zein ikerketak zehatz mehatz ezagutu behar dira.

2.3.1. Elkarrizketaren helburuaren inguruan

Ondorengo ikerketa lanean 3 izan dira helburu nagusiak.

- Familia eta eskolaren arteko harreman bideak hobetzea.
- Hurrei bere garapenean autonomoak izatea ahalbidetzea.
- Eskolak eta familiak eskaintzen dituen ereduak sexistak ez izatea.

Oraingoan Haur Eskola bateko lau amekin burututako elkarrizketen ondorioz lortutako emaitzak azaltzen dira.

Familia eta eskolaren arteko harremanen inguruko lan hau egiteko orduan lana dokumentatzeaz aparte oso interesgarria iruditzen zitzaidan haurren gurasoek pentsatzen zutena aztertu ahal izatea.

Gurasoen bizipenak lehen pertsonan entzutea oso esperientzia interesgarria izanen zelakoan nengoen.

2.3.2. Lan eremuaren inguruan

Lehenik eta behin Haur Eskolaren kokapena eta ezaugarriak zehaztu beharko lirateke.

Haur Eskola Uharten kokatzen da. Uharte, Nafarroako Foru Autonomi-Erkidegoan kokatuta dago, Estatu Espainolaren iparraldean eta Iruñeko eskualdean.

Uhartek 3'8 km² ditu. Ezkabarte eta Esteribarko ibarrekin Iparraldean muga egiten du, Ekialde eta Hegoaldean Eguesibarko ibarrarekin, eta mendebaldean Atarrabia eta Burlata udalerriekin.

Uharteko udalean biztanleriaren inguruan dauden datuak kontutan hartuz, 2014ko apirilaren 23ko populazioa 6981 biztanlekoa da, hauetatik 3472 emakumeak dira eta 3509 gizonak. Atzerriko populazioa 409 biztanle osatzen dute, hauetatik 193 emakumeak dira eta 216 gizonak.

Uhartek giza bizitza eta kultural handia du. Honen isla bere elkarteak, baliabideak, Kultur, Kirol eta Giza Zentroak.

Uharteko Haur Eskola 1998an zabaldu zen eta gaur egun, Uhartek 2 Haur Eskola ditu, Ugarrandiako Haur Eskola (gazteleraz) eta Perez Goyenako Haur Eskola, (euskaraz) hauek eredu linguistikoaren arabera banatzen dira.

2.3.3. Elkarrizketatuen profila

Elkarrizketatutako gurasoek euskarazko Haur Eskolara eramaten dituzte beren seme alabak .

Bik semeak dituzte eta beste biek berriz alabak. Adinari dagokionez guztiek 34 eta 41 urte bitarte dituzte.

Elkarrizketatutako bi amek Haur Hezkuntzako munduarekin erlazio estua dute, batek Haur Eskola batetan lan egiten du eta besteak eskola batetan Haur Hezkuntzako zikloan.

Transkripzioak literalak izan dira, horretarako grabazioak burutu ostean erantzun guztiak idatziz jaso dira.

Elkarrizketatutako pertsona guztiek eroso sentitu dira eta arazorik gabe, galdera guztiak erantzun dituzte.

Ondoren elkarrizketatutako ama bakoitzaren profila aztertuko dugu;

A profila:

Elkarrizketatuak 34 urte ditu eta duela 4 urte ezkondata dago. Haur Eskola batetan lan egiten du eta bi seme ditu, txikiena Haur Eskolan dago eta handiena ikastolan dagoen arren Haur Eskola berean egon zen. Biekin lehenengo urtean eszedentzia hartu zuen eta bigarren urtean ordea, Haur Eskolara eraman zituen. Betidanik oso argi zuen Haurrak izatekotan Haur Eskolara eraman nahi zituela. Aiton amonekin ez zituen utzi nahi, bere ustez aitona-amonak hurrez disfrutatzeke daudelako, ez beren heziketaz arduratzeko.

B profila:

Pertsona honek berriz, 40 urte ditu eta ezkondata dago. Bere bikotea bera bezala emakumezkoa denez, alaba izan zutenean zerbait gertatuz gero, egoera formalizatzearren eta eskubide eta behar berdinak izateko ezkondu ziren. 10 hilabeteko alaba bat du Arrazoi desberdinak zirela eta, hasieratik argi zuten Haur Eskolara eraman nahi zutela. Alde batetik aiton amonekin momentu puntualetan bakarrik utzi nahi zuten, hauek bizio gehiegi ematen diotelako, eta bestalde bera langabezia dagoen arren, lana ateraz gero lasaitasunez lanera joan ahal izateko, gainera alaba bakarra izanda haur gehiagorekin erlazionatzea nahi zuten.

C profila:

Elkarrizketatuak ordea, 41 urte ditu eta ezkondata ez dagoen arren bere bikotearekin bizi da. Bi alaba ditu, helduenak 3 urte dituenak, 3 ikasturte daramatza Haur Eskolan. Bigarrenak berriz, urte bat du eta osasun egoera dela

eta ezinezkoa izan zaie Haur Eskolan matrikulatzea. Dena den , datorren ikasturteari begira matrikulatuko dute. Ama honek eskola batetan Haur Hezkuntzako zikloan lan egiten du. Bera eta bere bikotea etxetik kanpo lan egiten dutenez, hasiera batetik haur Eskolara ekartzea erabaki zuten, honetaz gain oso garrantzitsua ikusten baitu bertan lantzen den autonomia, baloreak, sozializazioa...

D profila:

Pertsona honen kasuan 40 urte ditu, seme bat du.eta ezkondua dago. Iturgin moduan urtetan lan egin du eta gaur egun fabrika batetan lanean dago. Haurra egunean zehar pertsona helduez inguratuta zegoenez Haur Eskolara eramatea erabaki zuen, era honetan bere adineko beste hurrekin egoteko eta erlazionatzeko. Gainera, Haur Eskolak haurra hezten laguntzea beste arrazoi bat zen, beren lehen semea izanda aholkuak eta laguntza bilatzen zuen eta lan egin bitartean eroso eta ziur egonen zen leku batean utzi nahi zuen.

2.4. Elkarrizketen emaitzen analisia

2.4.1. Analsiaren metodoa

Elkarrizketak burutu aurretik kontu handiz analizatu dira, horretarako alde aurretik esan dudan bezala, momentu oro helburua zein zen argi izanda.

Elkarrizketan gidoi komun bat erabiltzen dugu. Gure solasa era ordenatutan erantzundako galderen bidez antolatu da. Honi esker, galderak erantzun aldetik, nahiko zehatzak izan dira.

Honek analisia erraztu du. Analsia era "horizontalean" burutu da, hau da, elkarrizketa guztietan galdera bakoitzaren edukia aztertuz.

2.4.2. Haurra Haur Eskolara eramateari buruz

Guztiek Haur Eskolara joateari alde baikorrak ikusten dizkiote:, hala nola, adin berdineko hurrekin egoteko aukera izatea eta era honetan bizikidetza lantzeko eta konpartitzen eta txandak itxoiten ikasteko parada eskaintzea.

Bestalde, etxeetan presaka ibiltzen direnez ez diete beren haurrei behar adina denbora eskaintzen autonomia lantzeko. Bizi garen gizartean beti presaka gabiltza denak eta presa hori haurrei ere transmititzen zaielakoan daude.

D profilak Haur Eskolara joatearen alde negatiboak ez ditu ikusten, baina, A eta Bk alde negatiboan bat egiten dute. Hauen ustez, Haur Eskolen erratioak oso handiak dira, titikoetan, 8 haur hezitzaile batekin; ertainetan, 1-2 urteko haurrak, 13 haur hezitzaile batekin eta handietan 2-3 urte bitarteko haurrak, 18 haur hezitzaile batekin.

"Alde txar bat esatekotan, bai ikusten dut ratioak gero eta gehiago handitzen ari dituztela eta ume asko dira hezitzaile batentzako eta haurrari momentu horretan behar duen atentzioa edo harrera igual ezin zaio eman." (A profila)

Lehen aipatu bezala C profileko elkarriketatuaren alaba txikienak osasun arazoak ditu eta berarentzat gaixotasunen asuntza bilakatzen da negatiboa. Hala ere, ama honek arazoari buelta ematen dio eta negatiboa bezala ikusi ordez erdi mailakoa bilakatzen du

"Erdi mailako aldeak nik esango nuke, agian gaixotasunarena, baina alde positiboa ere ikusten diot... azken batean umeak immunizatu behar dira eta denok dakigu oso txarra dela umea gaixorik izatea baina beno... ez da hain txarra." (C profila)

2.4.3. Lehen egunak Haur Eskolan

Familiarizazio edo harrera aldiari buruz hitz egitean denek alor batetan bat egiten dute. Ama hauek guztiek haurra ongi egotea nahi zuten eta haurrak uzte sentimenduak izatearen beldur ziren. agian bertan utzi eta alde egitean bueltatuko ez zirela pentsa zezaketen.

A profilaren kasuan, lanean egon denez, haurraren aiton amonek familiarizazio prozesua burutu dute eta honek oso esperientzia positiboa bezala bizi izan du. Lehen egun horietan, bere gurasoek haurra eskolara pozik zihoala esaten zioten eta berak eta bere bikoteak etxean ez zuten inolako aldaketarik sumatu.

C eta D profilen kasuan, haurrengandik banatzea gogorra suertatu zitzaien. Dena den, haiei banaketa gogorra suertatu bazitzaien ere, haurrak oso ongi moldatu ziren eta horrek lasaitu egin zien.

B profilaren kasuan berriz, hasiera batetan familiarizazio aldia ez zuen beharrezkoa ikusten, gainera berak bere garaian ez zuen horrelakorik ezagutu, baina esperientzia bizi ostean ikuspuntutuz aldatu zuen.

"Ostras! al principio fue dura... además yo decía que chorradas esto de la adaptación, a mi me dejaban en la escuela y punto pelota y no me pasaba nada... no me quede traumatizada, pero, leches, después ves que sí que hay que pasar ese periodo de adaptación... al principio le dejás llorando, tú te vas y también lloras...pero bueno, pero ahora va bien, Ane lo paso mal pero por el tema de yo que se críos nuevos, rostros nuevos, espacios nuevos...pero bueno ahora está muy bien."(B profila)

A profilaren ustez, bere hurrek ez zituzten lehen egunetan beldurrik izan. Berak dioenez Haur Eskola batetan lan egiteak eta mundu hau ezagutzeak lasaitzen zuen. Familiarizazio aldia ezagutzen zuen, ikasturte hasieran haur bakoitza jarrera desberdina zuela, negar egitea normala zela... B; C eta D profilek berriz, beldurrak zituzten eta gainera beldur hauek berberak ziren, haurrak utzita sentitzea, negar egiteari ez uztea eta gustura ez egotea.

2.4.4. Haur Eskolarekin erlazioa

Guztiek Haur Eskolarekin oso erlazio ona eta estua dutela azpimarratzen dute.

"Nik haurra ekartzen dudanez eta nik haurra jasotzen dudanez erlazio estua daukat. Gero, hezitzaileekin hitz egin dezaket. Egunero kontatzen didate ea nola egon den edo gauza bereziren bat gertatu den... Orduan alde horretatik oso kontent eta pozik nago, oso irekia da erlazioa, esaten digute dena, ikus dezakegu dena... Gainera, egunero agertzen da kortxo kanpoaldean zer egin duten eta hori eskertzekoa da porque familiak horrela lasaiago gaude jakinda zer egin duten egunean zehar. lasaitasuna sentitzen dut." (A profila)

Haur Eskolarekin duten erlazio positiboaz aparte, hezitzaileekin bizi izan duten erlazio prozesua baikorra ikusten dute.

"Jo, muy bien. Al principio eso, verla tan segura y cariñosa hacia las crías en el periodo de adaptación . Se implicaba mogollón en el desarrollo de los txikis, con ganas de animarnos a trabajar con ella. no se había mucha comunicación. Comunicación hasta ... para dormir tu hija que usa o yo que se...y es que conoce perfectamente a Ane y la verdad que disfruto bastante compartiendo... cuando llego a recoger a Ane me cuenta cosas yo le cuento a ella.. distintas experiencias, ¿no?" (B profila)

Hezitzailearekin bizitako erlazio prozesua baikorra izan den bezala, gaur egun erlazioa primerakoa da eta denek informazio trukea gorai patzen dute. Hasieratik berarekin ongi egon badira ere, denboraren poderioz erlazio hori sendoagoa bilakatu da.

"Buenísima, lo que te he comentado, a diario hablamos, no hay detalle que no nos cuente y estoy tranquila, estamos tranquilas, se que Ane está a gusto, va a gusto..."(B profila)

"Bai, oso ona da. egunero hitz egiten dugu ratotxo bat eta beti dago informazio trukea. Nik ere esaten diot nola pasatu duen gaua eta hori eta bai, beti dago truke bat, berak niri eta nik berari." (C profila)

2.4.5. Familia eskola erlazioaren inguruan

Denentzat, lau elkarriketatuentzat, oso garrantzitsua da familia eta eskolaren artean erlazio estua egotearena, era honetan familiak eroso sentitzeko, eskolako pertsonalean konfiatzeko eta eskolaren gardentasuna sentitzeko. Erlazioa ona eta estua dagoenean dena errazagoa bihurtzen da, azken batean eskolan geratzen diren txikitxo horiek beren altxorrak dira.

"Bai, gainera adin hauetan haurrengan aldaketa asko suertatzen dira eta ez badago erlazioa familia eta eskolaren artean aldaketa horiek aurrera eramatea zaila da, fardela aldaketaren kasua edo jateko kasua. Etxean lan egin behar dugu eskolan lan egiten den moduan, gutxienez

komunikazioa bat egon behar da eskola eta gurasoen artean, bestenez aurrerapenak ez dira emango edo haurra ere gaizkiago dago." (A profila)

"Bai, bai.. nik uste dut baietz, batez ere, umea ezagutzeko. Askotan informaziorik ez baduzu umea kostatzen zaizu ezagutzea, jakiteko batez ere e egoera bizitzen ari duen, edo sentimendu aldetik nola pasatzen ari duen. Bai, bai oso garrantzitsua iruditzen zait. Askotan umeak ezin duenez esan, bai adierazi, baina esan ez , pues falta den informazioa elkarri esaten diogu, ez?" (C profila)

A, C eta D profilek bat egiten dute gaur egun, Haur eskolan, familia eta eskolaren komunikazioa lantzeko erabiltzen diren teknikekin aski dela esatean. Teknika hauek honakoak dira, eguneroko elkarrizketa, egunerokoa idatzia eta bilerak. Dena den, teknika hauekin aski dela uste badute ere, beharrezkoak direlakoan daude.

B profilaren kasuan ideia berri bat planteatzen du, gainontzeko gurasoekin harremana lantzeko ere, kafe tertulia antzeko hitzaldiak antolatzea.

"Quizá no se..alguna charla tipo café tertulia para tener relación también con otras familias. También es cierto que sales de la escuela y en el parque te juntas con ellas, pero bueno, en un espacio más abierto... igual no profundiza tanto." (B profila)

2.4.6. Generoa eta jostailuak

Beren hurrei erosten dizkieten jostailu motei buruz hitz egitean, ideia desberdinak azaldu dira. B eta C profilak, biek alabak dituzte eta beren alabek era guztietako jostailuak dituztela esan dute, baloiak, panpinak, aulkitxoak... Nahiz eta biek hurrek nahi dutena erosten dietela aitortze, beren alabak gustuak eta preferentziak dituztenez haiek zer erosi erabakitzen dute.

"Bai, beno ba hasiera batean geneukan denetarik, bai baloiak, bai txirrindulak, bai panpinak... Baina beno, nire alaba nagusiak beno nik uste dut nahiko argi duela zer nahi duen... eta baloia ez zaio batere gustatzen, beno guk ere ez gara batere futbolzaleak. Nik uste dut horrek ere izugarritzko eragina duela eta klaro nik ikusten ditut parkean beste

haurren gurasoak, eta aita batez ere, beti bezala, aita futbolzalea bada bere seme alabak ateratzen dira futbolzaleak. Ez dakit, baina beno, gure kasuan, gure alabak dauka denetarik baina baloia ez zaio batere gustatzen baina panpinak ere ezta asko. Orain hasi da printzesen historiarekin, baina orain arte, ba hori...panpinak ere ez, baina beno, ez dakit, guk uzten diogu berak nahi duena eta aukeratzen du nahi duena. liburuak izugarri gustatzen zaizkio." (C profila)

Semeak dituzten A eta D profilaren kasuan garrantzitsua ikusten dute denetarik izatea, baina Dren semeak denetarik duen bitartean Arenak ez ditu ez panpinarik ez baloirik, baina gustuko ez dituelako dela adierazi du, haur honen kasuan, animaliak soilik gustuko ditu.

2.4.7. Haurrak bere gorputzarekin jolasean

B, C eta Dk naturaltasunez eta ongi ikusten dute beren semeak edo alabak kikiak jartzea edo azazkalak margotzea eskatuz gero hola jokatzera. Ez dute inolako arazorik eta eskatuz gero berehala egiten dute. A profilari berriz, ez zaio gaizki iruditzen nahiz eta arraroa ikusten duen. Dena den, bere bikotea ezagututa ongi ez zitziola irudituko uste du.

"Nik badakit hasieran arraroa egingo zitzaidala. Nire bikoteari, ez, bueno, ez zion inolako graziarik egingo. Baina egia da, ilea oso motza daramate eta kikiak ez eta azazkalak margotzen ez ditudanez, ba ez dute ikusi. Orain udan margotzen baditut eta esaten badidate, pues seguraski margotuko niela joko baten moduan... edo ez nion inolako garrantzirik emanen." (A profila)

2.4.8. Haur Eskolako materialak

Denek Haur Eskolan era guztietako materiala egotea onuragarria delakoan daude, era honetan haurrek nahi duten horrekin jolastu ahal izateko eta arazo ekonomikoak direla eta etxean jostailu askok ez dituzten familien kasuan, gabezi hau orekatzeko. Bestetik B eta D profilen erantzuna ildo beretik doa, honen alde egiten dute eta gainera baterako hezkuntzaren alde apostu garbia egiten dute:

"Claro... es un poco lo que te estoy diciendo... a mi me parece que ellas tienen que optar y elegir . Y además en nuestro caso, te acabo de decir no somos una pareja convencional, somos 2 mujeres y hemos vivido un poco esa historia sentirte un poco rechazada.. vamos, que si al niño le gusta la muñeca que juegue con muñecas, o al contrario que ella sea lo que llamábamos antes chico...es lo que hay y ya está, ella tendrá que decidir..." (B profila)

"Si, muy importante, para que aprendan a jugar lo mismo los chicos con cosas de chicas, las chicas con cosas de chicos... que no haya ningún problema como antes teníamos en nuestra generación... igual te gustaban más las cosas de chicos y ya te catalogaban o te decían que eso no... o yo que sé. Y ¿por qué no? Si a ti te gustaba jugar a eso... pues sí, me parece muy bien."(D profila)

2.4.9. Autonomia eta komunikazioa

Gai hauen inguruan solasteko parada izan dugu eta denek autonomia lantzerako orduan komunikazioak ezinbesteko papera betetzen duela uste dute. Hauen ustez, helduak egiten duena edo nahi duena hurrei hitzez azaldu behar die, era honetan hurrek guztia hobe ulertzeko eta parte hartzea bultzatzeko.

"Bai, bai nahiko. Azken finean nik uste dut oso garrantzitsua dela esatea umeari zeintzuk diren zure asmoak edo berarekiko eta esatea egingo duguna. Azalpenak nik uste dut oso garrantzitsuak direla. beno ba orain aldatuko dizut pañala eta behitu kaka daukazu edo pixka bat azaltzea berak ulertzeko ondo zer egin behar den edo zer egingo dugun. Berak argi izateko, gauzak ez egiteko sin mas, porque si esaten den bezala. Azaltzea zergatik eta berak ere pixka bat barneratzeko eta ulertzeko. Uste dut horrek errazten duela, ez, holako ohiturak barneratzeko." (C profila)

Laurentzat autonomiak paper garrantzitsua betetzen du beren hurren bizitzan eta horregatik etxean era batean edo bestean autonomia lantzen dute. Autonomia lantzerako orduan, garrantzia handia ematen diete hurrei gauzak egiten uzteari.

"Ya te he dicho que un poco con las prisas...a veces somos un poco alocadas, queremos hacer cosas y por correr... Pero bueno, intentamos, intentamos a la hora de cambiarle el pañal intentar que colabore, una vez hemos terminado... o sea primero le doy las toallitas y le digo dame una toallita no se que, o...cuando hemos terminado le envuelvo lo le cojo el pañal y le digo tíralo a la basura y patatín y patatán...no se... con el comer, ya hemos aprendido, nos costo, pero ya hemos aprendido...le ofrecemos la cucharilla, el tenedor chiquitillo, el vaso cuando vamos a comerle hacemos llevar el vaso al a mesa yo que sé. En esos aspectos, ¿no?" (B profila)

C profilaren kasuan, besteek esan ez duten bi gauza aipatu ditu, ohiturak eta regresioak. Bere ustez, autonomia lantzerako orduan ohiturek laguntza handia eskaintzen dute eta guztiz beharrezkoak bilakatzen dira. Bestetik, regresioak suertatzea normala izateaz gain txarrak ez direlakoan dago.

"Beno ba.. nik pentsatzen dut koska dagoela ohituretan. Pentsatzen dut ohiturak asko mantentzen baldin badira, autonomia batera etorriko dela.Orduan, guk egin duguna da ohiturak nahiko finkoak eta nahiko landu etxean eta orduan lortu dugu pues.. ume nagusia, bestea oso txikia da oraindik, nahiko autonomoa izatea. Orduan ba hori..uste dut sekretua dagoela horretan, ohiturak nahiko finkatzean... eta orduan umeak barneratzen ditu Momentuan zer egin behar duen eta zergatik, eta horrela lortzen du bere autonomia. honek ez du esan nahi noizean behin zerbait ez duela egin nahi... gauza guztietan bezala atzera pausoak daude."(C profila).

2.4.10. Begirada orokor bat

Egindako elkarrizketen analisiaren laburpentxo bat eginez, elkarrizketan burututako galderen bidez, hiru gai desberdin landu ditut, batetik, eskola eta familiaren arteko komunikazioa eta harremana, bestetik sexismoa eta azkenik autonomia.

Lau elkarrizketatuek haurra eskolatzearen alde agertu dira eta alde positiboak nagusitu dituzte. Hauen ustez, lanean dauden bitartean Haur Eskola beren

haurrak uzteko leku egokia da eta gainera, bertan etxean egitea ezinezkoa zaien hainbat gauza egin ditzakete, beren adineko haur gehiagorekin egon, tailerren material eta testura desberdinekin esperimentatu... Hauek Haur Eskolaren karaktere hezgarria eta bere onura azpimarratzen dute. Beren ustez, eskolarekin eta hezitzailearekin duten harremana baikorra da. Garrantzia handia ematen diote egunero beren haurrekin hainbat ordu ematen dituzten hezitzaileekin harreman sendoa izateari. Eguneroko kontaktuari esker eta eskolak komunikazioa ahalbidetzeko erabiltzen dituen baliabideei esker lasaitasuna eta konfiantza lortzen dute

Baterako hezkuntza eta sexismoari dagokionez, laurak berdintasunaren alde azaltzen dira, baina errealitatean batzuen kasuan mugak edo zalantzak azaltzen dira. Gehien bat, semeak nesken gauzak bezala ikusiak izan direnak eskatzen badituzte, kikiak jartzea edo azazkalak margotzea.

Autonomiari dagokionez, denak autonomia lantzeko haurrei denbora eskaini behar zaiela uste dute. Baina errealitatean, gure eguneroko bizitzan korrika eta presaka aritzen gara eta ez diegu haurrei gauzak egiteko behar adina denbora eskaintzen. Haur Eskolan behar duten denbora eskaintzen zaiela uste dute. Autonomia lantzeko ohiturek edo errutinek zer esan handia dutela diote. Komunikazioak ere zer esan handia duelakoan daude, haurrei dena azaldu behar zaie, zergatik egiten diren gauzak, nola...

ONDORIOAK ETA ETORKIZUNERAKO PROPOSAMENAK ETA GALDERAK

Esku artean duzun lan hau burutu ostean, familia eta eskolaren arteko erlazioen inguruko hausnarketa eta ondorio batzuk atera ditut, baita eskolan zein etxean sexismoa eta autonomiari ematen zaion trataera eta beren inguruan burutzen diren lanketaren ingurukoak ere.

Hori dela eta nire hausnarketa 3 ataletan bereiztu dut, familia eta eskola erlazioa, autonomia eta sexismoa.

- Familia eta eskolaren arteko erlazioa

Hausnarketari hasiera emateko, familia eta eskolaren arteko erlazioari parada berezia eskainiko diot:

Izan ere, lan hau burutu ostean errazagoa suertatu zait, bai gelan gurasoekin harremanak hobetzeko proposamena burutzea, baita gaiaren inguruko hausnarketak burutzea ere.

Lehenik eta behin familia eta eskolaren arteko harremana eta komunikazioa egokia izan dadin aldaketa sozialak gauzatu behar direlakoan nago:

Gizarteak familia eredu guztiei harrera eman behar die eta aniztasuna hau positiboa bezala ikusiz errespetatu behar du. Gaur egun, gizartea aldatu dela esaten den arren, oraindik ez dira eredu guztiak berdin ikusten. Honakoa gauzatzeko materiala eta edukiak egokitu beharko dira. Gainera, oso aproposa den materiala eskura dago esate baterako, Pirritx eta Porrotxen familia kartak.

Gainera, irakaslegoak sentsibilizazio ikastaroak egin beharko lituzke, familia ereduen ingurukoa, sexismoaren ingurukoa... Irakasle askok oraindik bere mentalitatea zabaldu beharrean baitaude.

Bestalde, irakasle askoren ustez beraiek dira egia bakarra dutena eta asko kostatzen da egiten zaie, gurasoen iradokizunak eta usteak entzutea, kontutan izan gabe gurasoek beren seme alabak gehien ezagutzen eta maite duten pertsonak direla. Irakasle hauek gurasoak errespetatzen ikasi behar dute.

Honi guztiari lotuta, elementu ekonomikoa eta irakasleen formazioa. Krisiaren ondorioz baliabideak gutxitu dira eta murrizketekin ere hauek burutzeko aukerak murriztu dira, gero eta ikastaro gutxiago eskaintzen dira. Gainera, ikastaroak burutzeko irakasleen inplikazioa beharrezkoa da. Askok bere lan orduak burutu bezain pronto etxeratzeko gogoia dute eta ez diote prestakuntzari behar adina denbora eta garrantzia eskaintzen. Lanbide honetan etengabe berritu eta prestatu behar denaren garrantziaz jakinarazi behar da jendea.

Prestakuntzari eta formakuntzari lotuta, eskolatan gauzatutako hainbat esperientziek guraso eta irakasleek elkarrekin burututako ikastaroak oso emaitza interesagarriak izan dituzte, komunean lan egiteko bideak bilatuz, hauen arteko komunikazioa eta erlazioa hobetuz... Guraso zein irakasleentzat interesgarria eta deigarriak diren ikastaroak burutu daitezke.

Gainera, familiek eskola eta hezitzailearen inguruko pentsamendu positiboak izatea funtsezkoa da, izan ere pentsamendu hauek guztiak haurrei transmititzen zaizkie eta eragin handia dute hurrek eskolan sentitzen duten erosotasunarekiko. Familiak eskolako pertsonalarekin ziur sentitzen direnean, ziurtasun hori haurrei transmititzen diete. Konfiantzarekin lotuta, familiak hezkuntzaren inguruko zalantzaren bat dutenean beren haurren hezitzaileengana jotzea bultzatu behar da., era honetan bion artean haurarentzat onena bilatuz.

Hau guztiaz gain, garai hauetan zeinetan lan mundua hain gaizki dagoen, guraso askori beren seme alaben inguruko bileretara joateko edo gaixo daudenean beren bila joateko baimena eskatzea kostatzen zaie, lanean arazoak izanen dutenaren beldur dira eta askotan gainera hala izaten da eta arazoak dituzte, kaleratzeak... Hau guztiz aldatu beharko litzateke eta langileen seme alaben hezkuntza eskubidean gurasoen parte hartzea bermatzeko baimenak egon beharko lirateke.

Bestetik irakasleek eta gurasoek bere gaitasunetan sinestu beharra dute. Honi lotuta, auto-estima landu beharko litzateke. Gure buruaren inguruko ideei positiboak ditugunean, kritikak hobe jasotzen baititugu. Gainera hurrekin autoestima lantzeko gurea landu behar dugu ere.

Irakasleek bilera orduen egutegi zabala eskaini beharko zizkieten gurasoei, ez soilik eguerdi aldean, arratsaldean ere orduren bat bileretarako izan beharko zituzten. Honetaz gain, hezitzaileek hainbat gurasok jardueretan parte hartu ez izana ulertu beharko zuten, bakoitzaren bizitza oso konplikatuta baita eta kritika alde batera utzi beharko lirateke.

Eskolako pertsonal guztiaren arteko erlazioa ona izateaz gain koordinatua beharko luke izan, era honetan familia eta haurrei ahalik eta hoberen arreta eskaini ahal izateko.

Gauzak lantzerako orduan, eskolak eta gurasoek era berean lan eginez, pautak berberak jarraitu beharko lituzkete... etxean eskolaren jarraipena izanda eta alderantziz.

Posible diren kasuetan, horrenbeste email, eskutitz eta ohar erabili ordez, aurrez aurreko komunikazioa bultzatzea hobe litzateke. Dena den, posible ez den kasuetan bestelako baliabideak erabiltzea komeni da.

Komunikazioa gero eta hobe izan dadin familiak eta eskolak, biek, komunikatzeko estrategiak ezagutu behar dituzte. Hau gauzatzeko, komunikazioa errazten eta oztopatzen dituzten estrategiak ezagutu behar dituzte.

Hausnarketa hau burutu ostean, nire irakasle lanean aurrera eramanez nuke proposamen bat burutu dut. Proposamenari dagokionez, esan beharra dut proposamen hau ez dela eskola ziklo edo adin tarte batera mugatzen, proposamen hau irekia da. Haur Eskoletan aurrera eramateaz gain, ikastola eta eskoletan aurrera eramatea beharrezkoa eta garrantzitsua ikusten dut.

- Lehenik eta behin eskolaren gardentasuna beharrezkoa dela ikusten dut. Eskolaren gardentasunaz hitz egitean zera esan nahi dut: Gurasoek bere begiekin eskola ikusteko aukera izatea, hau da, gelaraino sartzea. Haur Eskola gehienetan horrela funtzionatzen den arren, eskoletan normalean, irakasleak haurrak sarreran bildu eta berak gelara sartzen ditu. Gurasoek gelaraino sartuko balira gardenagoa izango litzateke eta gelako errealitatearen atal bat ikusteko aukera izanen lukete.

- Proposamenarekin jarraituz, gurasoekin egunero informazioa tartekatzeko tarte bat eskaini behar da. Sarrera eta irteera momentuak honetarako oso momentu aproposak bilakatzen dira.
- Informazio trukatzeko tarte horretaz gain, irakasleak eguneroko idaztea komenigarria da. Era honetan, egunean egindakoa irakurri ahal izateko eta etxean jarraipen bat emateko. Egunerokoa euskaraz zein gazteleraz idatzi beharko zen, era horretan guraso guztiek ulertzeko. Gainera, horrela ere, irakaslearekin informazioa tartekatzeko denbora murrizten da, beste gurasoei hitz egiteko parada eskainiz.
- Maiz, guraso askok lana dela eta, ezin dituzte bere haurrak eskolara eraman edo jaso. Gauzak horrela, garrantzitsua litzateke, haur guztiek beren poltsatxoan koadernotxo bat eramatea. Era honetan, eskolan edo etxean zerbait gertatuz gero edo informazio bat behar izanez gero, gurasoak zein irakasleak koadernoan idatzi eta erantzun ahal izateko.
- Teknologia berriek inguratzen gaituzten urte hauetan, hauetaz baliatu behar gara ere. Gurasoek irakaslearen laneko emaila izan behar dute eta irakasleek gurasoena. Era honetan, nahiz eta kontaktu zuzena harremanetarako nahiago izan, komunikatzeko beste bide bilakatzen da.
- Ikasturtean zehar hainbat bilera burutu beharko lirateke. Alde batetik taldekoak, gurasoen artean harremana lantzeko ere. Hauetan gai bat landu daiteke eta goxoagoak izateko bilerak kafe eta pastekin burutu daitezke. Taldeko bileraz at, banakakoak burutu behar dira. Batzuk urtean programatuak (ikasturte hasiera eta amaiera) eta beste batzuk guraso zein irakasleek beharrezkoa ikusiz gero.

- Gurasoei interesgarriak zaien gaiak kontutan izanda, irakasle zein familientzako ikastaroak edo hitzaldiak antola daitezke. Honetarako eskolako APYMArekin harremanak izan daitezke.
- Dibertigarria suertatzen da hezitzaileak gurasoei zuzendutako tailerrak burutzea: Hala nola, kilikiak edo txontxongiloak egitea, abestiak erakustea...
 - Autonomia

Autonomiari dagokionez egin dudan hausnarketa ondorengoa da.

Lehenik eta behin, bat etorri behar dugu autonomia kontzeptuaz eta zertarako nahi dugu autonomia hori eta zer-nolako autonomia erabiliko dugun

Familia eta eskolaren arteko erlazioaz aritu ostean, familiak zein eskolak haurrekin duten erlazioa aztertu beharko genuke.

Maiz, hurrei autonomoak izatea eskatzen diegu, baina hori lortzea lagundu orde, maiz oztopatu egiten dugu. Hau guztia ikusita, gure jarreraren inguruan hausnarketa bat egin beharko genuke. Izan ere, maiz gure inkoherentzietan erortzen baikara.

Pertsona guztiok gauza batengatik edo beste batengatik txikien garapenaren inguruan zertxobait dakigu. Esate baterako, zazpi hilabeteekin pureak hartzen hasten dira edo bi urterekin esfinterrak kontrolatu behar dituzte. Oinarria hau izanda, guztiok dugun barne egutegi hori ahaztea komenigarria suertatzen da.

Eta zergatik barne egutegia ahaztea komenigarria suertatzen da? Ohartzen ez garen arren, egutegi hori kontutan izanda, haur askoren prozesua bizkortzen dugu eta erritmoa hurrek markatu behar dutela ahaztu egiten dugu.

Orduan, zergatik eskatzen diogu bi urteko haur bati esfinterrak kontrolatzen jakitea? Akaso orain, guri heldu bezala axola zaigu noiz hasi ginen ibiltzen edo noiz utzi genion kaka gainean egiteari? Lana bilatzeko beharrezkoa zaigu? Lehenago esfinterrak kontrolatzea abantailak ditu? Haiek izan beharko ziren nola eta noiz aurrera egitea erabakitzen dutenak.

Gizakiek ikasteko eta garatzeko gaitasuna dugu. Jaiotzetik dugun eta berezkoa den gaitasuna da. Pertsonak gure artean desberdinak garen bezala, erritmo desberdinak ditugu eta horrexegatik erritmo desberdinekin, baina denok aurrera egitea lortzen dugu.

Gauzak horrela, baloratu behar dena ez da hala nola eta gero eta azkarren gauzak egitea lortzea baizik eta, prozesua bere osotasunean positiboa izatea.

Haurrak trebatzetik edo momentu egokitik, hau da, bere gaitasunetatik, ikastea nahi dugun baloratu behar dugu. Baina errealitatean balio duena prozesua denboran positiboa izatea da, haiek erabakiak eta ekimenak hartzen dituztenak baitira.

Gure okerrak behatu ahal izateko adibide bat erabiliko dugu, helduak haurrekin esfinterren kontrola landu nahi dugunean, guk erabakitzen dugu noiz izan behar den. Gainera, normalean bi urteko adina aukeratu ohi dugu, berez haurrentzat horren konplexua izan ohi den adina (ezetzaren adina). Hurrei gihar hori kontrolatzea esfortzu fisiko eta emozional handia suposatzen die. Baina nola sentitzen gara gu gai ez garen zerbait egitea eskatzen digutenean? Zapuztuak, haserre, segurtasun faltarekin... Hau guztiagatik, garrantzitsua da fardela kendu aurretik hurrek bidaltzen dizkiguten seinaleak behatzea: Adibidez, haur askok gortinen atzean ezkututzen dira kaka egiteko, beste askok bakardatea edo intimitatea bilatzen dute... Seinale hauek guztiak behatu eta aztertu behar dira.

Ibiltzarekin antzeko zerbait gertatzen da. Helduak haurrak zutik jartzen ditugu eta haur gaixoak makurtuak, konkortuak eta egonkortasunik gabe aurrera egiten dute. Honek haurrak oraindik bertikalki jartzeko eta ibiltzeko prest ez daudela argi uzten duen arren, ez diogu kasurik egiten eta ez dugu itxoiten. Estrategia on bat jaiotzetik lurrean uztea da eta haurrak bere kabuz bere garapenaren arabera bere mugimenduak sortzen eta ezagutzen joatea da: Bueltatzea, katuka haritzea... Haurrak gu bere ondoan egotea beharko du, izan ere bere garapenean lagundu ahal dugu. Hurrek haientzat pentsatutako espazio bat beharko dute eta pixkanaka-pixkanaka fase bakoitza gaingitu heinean... bakarrik ibiltzeari ekingo dio

Pentsa dezagun... Zer egiten dute hurrek gu ibiltzen jartzen ditugunean eta erortzean altxatzen ez dakitenean? Orduan, zer egingo dute? Dudatsu eta kili-kolo egongo dira eta helduarenganako dependentzia sentituko dute. Hurrek lehenik eta behin behar dutena segurtasuna da. Eta non geratzen da segurtasuna?

Hau guztia aztertu ondoren hausnarketa txiki bat egin beharko genuke eta ondorengo galdera gure buruei luzatu. Itxoiten dakigu? Beti parte hartu behar dugu?

Gure parte hartzea laguntzeko intentzioarekin den arren, beti gure laguntza jasotzea onuragarria da? Edo egiten ari garena aurreratzea da?

Askotan, hurrei ez diegu beren kabuz egiten uzten, baina autonomoak izatea eskatzen diegu. Era honetan kontraesanetan erortzen gara, zikintzen direnez ez diegu bakarrik jaten uzten, edo ez diegu bakarrik janzten uzten presa dugulako.

Bestalde, oso ohikoak izaten diren regresioak edo atzerapausoak daude. Batzuetan egiten dakiten zerbait ez dute egin nahi eta momentu horretan gurasoei edo irakasleei beldurra etortzen zaie eta egitea eskatzen zaie “egiten dakizu, egin ezazu”. Egoera ongi behatuz eta aztertuz eta beti ere hurrak ongi ezagutzen ditugula kontutan izanda, momentu horretan hurrek kargatzea behar dutela ikusi behar da, alegia, babesa behar dutela. Guztioi gertatzen zaigun zerbait da, ez da txarra den zerbait, behin-behineko zerbait baizik. Izakioi mugikorrei gertatzen zaien gauza berbera gertatzen zaigu, deskargatu egiten gara eta behin kargatu ostean, berriz aurrera egin dezakegu. Heldu bezala, momentu batzuetan zerbait egiteko gogorik ez dugu eta gure inguruko jendearen babesa eta maitasuna jasotzea behar dugu. Hurrengo egunean ordea pilak kargatu ostean, eskatzen zitzaigun hori eta hainbat gauza gehiago egiteko prest gaude. Hurrek ere, guztiz indartuak eta sendotuak daudenean, aurrera egingen dute eta etapa hau gaindituko dute. Gainera, “atzera joatea” baimentzen badiogu eta babesten badugu “horrela ere maite zaitut”, beste momentu batetan bakarrik aurrera egiteko gai izanen da, izan ere, hauek helduak izatea bilatzen eta miresten dute, autonomoak izan nahi dute.

- Sexismoa

Lana burutu ostean ere hezkidetzan, baterako hezkuntza eta sexismoaren inguruko hausnarketa txiki bat egin dut ere.

Nahiz eta azken hamarkadetan sexismoa asko gutxitu; lan handia egin behar da arlo horretan eta jadanik hasi zen berdintasunerako bidea jarraitu behar dugu.

Nire ustez, atal teorikoan aipatu dudan bezala, sexismoaren alorrean gauza asko landu behar dira, horregatik gai honen inguruan hausnarketa txiki bat egin dut.

Izan ere, denok dakigunez, neskek eta mutilek gizartean sexuaren araberako ereduak jasotzen dituzte; hau da, jarrera eta gaitasun batzuk lantzen dituzte. Horregatik etxeak eta eskolak ez badu hori kontuan hartzen, eta ez bada saiatzen kontzienteki beste eredu desberdin batzuk eskaintzen, gauzak bere horretan utzita lortzen dena zera da: gizarteko eskema sexistak erreproduzitzea.

Neska-mutilak batera, elkarrekin, ikasgela berean, heztea izaten da baterako hezkuntzaren oinarrietako bat, neska eta mutilak fisikoki ez bereiztea. eta hori aurrera eramaten den arren, hainbat eskoletan bereizketa hau ematen jarraitzen da.

Lehenik eta behin egin beharrekoa curriculuma aldatzea da, zeren oraingo curriculumean eduki akademikoei besterik ez baitzaie garrantzia ematen.

Honetaz gain, irakasleok, egin beharreko lehenengo gauza barne lanketa bat da.

Barne lanketa egiteko moduak asko izan daitezke, sentsibilizazio ikastaroak, gainontzeko jendearekin bildu egoera hausnartzeko...

Nire ustez sentsibilizazio ikastaro bat egin ostean, gauzak beste era batetan ikusten dira eta jarrera kritikoa hartuz eta hori aldatu nahian norberaren jarrerak eta gainontzekoenak aztertzen ekiten zaio.

Kontutan hartzekoa da irakasleek honelako ikastaroak egiteko aukera dutela askotan eta gainera prestakuntzarako hainbat ordu dituztela ordutegi barruan, baina ez direnez honen garrantziaz jabetzen beste ikastaro batzuk egiten dituzte.

Nire kasuan C.A.P.-en "Centro de Apoyo al Profesorado" honen inguruko ikastaro bat egiteko aukera izan nuen. Gaiaren garrantzia ikusita Haur Eskolako hezitzaile

talde osoa elkarrekin ikastaroa egitea erabaki genuen gero Haur Eskolan praktikara eraman ahal izateko.

Ikastaroa egin aurretik ezagupenak nituen arren eta kritika nintzen arren, behin ikastaroa egin ostean kritika hori areagotu zen.

Nire kasuan nire lanean, Haur Eskolan eta nire eguneroko bizitzan nola lantzen dudan edo lantzen saiatzen naizen komentatuko dut.

- Zuzendaritza lanetan:
 - Erabiltzen dugun lengoaia zaindu beharra da eta euskaraz arazoa horren larria ez den arren, gazteleraz maskulinoak askotan bi generoak hartzen ditu baitan. Holakoetan eta gurasoei oharrak edo eskutitzak bidaltzean euskaraz ez dago arazorik, baina gazteleraz neutroak diren hitzak erabiltzen ditut “familias padres-en orde” beste batzuetan emakumeari dagokiona jartzen dut lehen “Estimadas madres y padres”. Pixkana egunero tarte bat hartuz dokumentu gehienak aldatzen joan naiz eta gaur egun zerbait idaztean pentsatu gabe holaxe ateratzen da.
 - Gurasoei sentsibilizazio ikastaroak zuzenduz.
 - Uharteko Udalaren Emakumezko eta Gizonezkoen Berdintasun planean lanean.
- Hezitzaile lanetan hurrekin:
 - Pertsonak giza sexualak gara eta gure organoak ditugu, batzuk zakila eta beste batzuk alua. Askotan beldurra zaio termino hauek erabiltzeari eta ahoa edo sudurra hitzak erabiltzen ditugun bezala gure eguneroko elkarrizketetan agertu behar dira.
 - Eskolan eskaintzen diren panpinak arraza desberdinetakoak izateaz gain batzuk zakila izango dute eta beste batzuk aluak.

-
- Gelan era desberdinetako jostailuak egongo dira, aulkitxoak, panpinak, autoak, baloiak, kamioiak... Era askean haur bakoitzak zerekin jolastea erabakiko duelarik.
 - Erabiltzen diren ipuinak landuko dira, marrazkiak batik bat. Gidatzen agertzen dena ez da beti gizonezkoa izango edo garbitzen agertzen dena emakumezkoa.
 - Ume batek mototsak jartzea eskatzen badu jarriko diogu mutila izan arren, era berean zergatik itxoingo dugu eskatzera eskaintzeko aukera dugunean.
 - Maiz ama mototsak jarri dizkiona dela dakigun arren edo arropa garbitu duena edo hamarretakoa prestatu diona ez diogu esango hori esango. Horrelako zerbait esango dugu, “zeinen hamarretako goxoa prestatu dizuten nire aitak ere txorizo bokata goxoa prestatu dit edo atzo aitak eta biok arropa garbitu genuen.”
 - Hezitzaile, jantoki laguntzaile eta garbiketa lanetan emakume eta mutilak egotea gomendagarria da.
- Hezitzaile lanetan gurasoekin:
 - Opariak erosi behar dizkietenean (gabonak, urtebetetze egunak...) jolas ez sexisten gida banatuko zaie.
 - Gustuko dituzten gauzak erostea gomendatuko zaie, mutila bada eta aulkitxoarekin jolasean badago maiz, aulkitxoa erostea.
 - Alor pertsonalean:
 - Topiko ezaguna da, gaur egun, gizonezkoek etxeko lanetan zein gutxi laguntzen duten eta emakumeek zenbat lan egiten duten. Izan ere, hori hainbat etxeetan oraindik gertatzen da. Nire etxean denok berdin lan egiten dugu, etxean zein etxetik at.

- Erabiltzen dudan lengoaia eta hiztegia zainduz eta inguruan daudenek erabiltzen duten lengoian egokia ez den zerbait behatzean komentatuz.
- Konnotazio sexual ezkutua duten hitzak baztertuz; ona dena adierazteko “cojonudo” eta txarra dena adierazteko “coñazo” eta jendea honetaz jabetu dadin saiatuz.
- Inguruko hurrei opariak erosterakoan.
- Nirekin eta gainontzekoekin kritika izaten.
- Bete beharreko paperak femeninoan ere agertzea eskatuz, izan ere mundan emakumeak eta gizonak gaude:
- Kontratuak (lana eta etxebizitza).
- Bankuetxean (el titular).
- Enpadronamendua (titulazio eta profesio gehienak maskulinoan daude).
- Ikastetxetako inpresok (la alumna de educación infantil... mutila izan arren).

Hau lan erraza ematen duen arren askotan, gehien bat hasieran kostatu egiten du hau gauzatzea. Maiz jarrera batzuk, egokiak ez diren arren barneratuak ditugulako.

Lan handia dago egiteko baina ilusioz eta gogoekin eginez gero aldaketak ikusten joango gara eta aldaketak ikustean gogo handiagoz ekingo diogu lanari.

- Bukaerako hausnarketa

Testuan zehar aipatu dudan bezala, niri lan honek hausnarketa sakon bat egiteko balio izan dit.

Izan ere, irakasle lanean jardutean gauza asko kontutan izan behar ditugu eta hurrekin lanean aritzean gure jarrerak duen garrantziaz jabetzea guztiz garrantzitsua da. Haurren ereduak garen heinean informazio eta balore asko

transmititzen dizkiegu. Maiz informazioa nahita transmititzen diegu, baina beste batzuetan ohartu gabe egiten dugu.

Hau guztia ikusita, kontu handia izan behar dugu egiten edo esaten dugun guztiarekin.

Bestalde hurrekin nahi bezala lan egin ahal izateko gurasoekin dugun harremana zaindu behar dugulakoan nago eta gainera bi erakundeek elkarlanean aritu behar dugula argi dut ere.

Gauzak horrela zalantzarik gabe garrantzia handia ematen diot familia eta eskolaren arteko harreman eta komunikazio egokia lortzeari.

ERREFERENTZIAK

- Bolivar, A. (2006). Familia y escuela: dos mundos llamados a trabajar en común. *Revista de Educación*, 119-146, 339.
- Bonal,, X (1997). Las actitudes del profesorado antela coeducación. Propuestas de intervención.
- De Gregorio, A. (1990). La participación de los padres en los centros educativos. Bilbao: Ediciones Deusto, S.A.
- Febre, I; Jansá E (2011) Empieza la escuela infantil, un proceso de familiarización. *Infancia*, revista de Educación 10-16, 129
- Forest, C ; García, F.J (2006). Comunicación cooperativa entre la familia y la escuela. Colección: "Familia, centros escolares y educación". Valencia: Editorial Nau Libres. Fundación Encuentro (1997): Informa España 1996. Madrid: CECS:
- Gallego, J.L. (1998) *Educación Infantil*. Aljibe. Malaga.
- Garreta, J. (2008). escuela, familia de origen inmigrante y participación. revista de Educación, 133-155, 345.
- Hoyulos A, Cabanilla, I citada en la ponencia de Asociación mundial de Educadores infantiles AMEI. Pamplona diciembre 1996. Malaguzzi y el valor de lo cotidiano.
- Idoyaga J.(2007). Autonomia pertsonala eta osasuna. Lanbide ekimena, Elhuyar Hizkuntza zerbitzuak.
- Jiménez, I. (2008). La relación Familia-escuela. Jaén: Ittakus
- Juaristi P.(2003) Gizarte ikerketarako teknikak, teoria eta adibideak. Universidad del Pais Vasco.
- Moreno, M. (1993) Como se enseña a ser niña. El sexismo en la escuela. Icaria Arg. Barcelona.

- Muntaner, J.J. (2000). Aportaciones de la Educación Especial a las escuelas eficaces.
- Miñambres, A. y Jové, G. La atención a las necesidades educativas especiales: 77 - 95.
- Pérez de Guzman, V (2002). Familia y escuela: ¿dos mundos inconexos? Cuestiones pedagógicas: Revista de Ciencias de la Educación, 205-220,16.
- Pikler, E. (1984). "Moverse en libertad. Desarrollo de la motricidad global", Ed. Narcea.
- Prat N eta Del Rio M, J (2004). Garapen sozioafektiboa familiekin parte hartuz. Lanbide ekimena. Elhuyar Hizkuntza zerbitzuak.
- Proyecto Educativo de Centro, Escuela Infantil Municipal "Rotxapea" Udal Haur Eskola, Ayuntamiento de Pamplona.
- Quero Lourdes (2012). Rutinas. El universo en nuestras manos. *Infancia*. revista educativa. 6-12,131.
- Ramos garcia, J (1993). El camino hacia una escuela coeducativa. Cuadernos de cooperación educativa, n.º 3. Publicaciones MCEP, Sevilla.
- Rodriguez (2008) Educar desde el locutorio.*
- Romero, F (1995). Pensamiento de los padres sobre la labor docente. En Llorent Bedmar, V. Ed: Familia, Comunicación y Educación, 109-114. Sevilla: Kronos.
- Stassen Berger, K y Tompson, R.A (1997). Psicología del desarrollo: infancia y aprendizaje. Editorial Médica Panamericana. Madrid
- Vázquez M; Pérez M (2012). Comer o no comer. *Infancia*. Revista educativa, 24-25, 131.
- Wild, R y Arranz C (2011) "Libertad y límites. Amor y confianza
- Zabalza, M.A (1987). Didáctica de la Educación Infantil. Narcea. Madrid
- Zabalza, M.A. (1996). Apoyo a la escuela y procesos de diversidad educativa. Parrilla, A. 21-80.

Ziarreta A eta Luzeaga A (2010). Gizarte trebetasunak. Lanbide ekimena, Elhuyar
Hizkuntza zerbitzuak.